

KUPUJTE VICTORY
BONDE IN VARČE-
VALNE ZNAMKE!

GLASILO K. S. K. JEDNOTA

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRABA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
porna organizacija
v Ameriki
Posluje že 52. leto
SODELUJTE
V SEDANJI NAŠI
"D. U." KAMPANJI!

Entered as Second Class Matter December 12th 1922, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 19th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October, 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1919

NO. 44 — ŠTEV. 44

CLEVELAND, OHIO, 31. OKTOBRA (OCTOBER), 1945

VOLUME XXXI — LETO XXXI

Novi grobovi v Clevelandu

Amalija Kodeh

25. okt. popoldne ob treh je umrla Amalija Kodeh roj. Prestov, stara 60 let in stanujoča na 3736 E. 77. St. Doma je bila iz Sela, fara sv. Trojica, odkoder je prišla sem pred 38 leti. Bila je članica društva Sv. Reš. Telesa, podružnice 15 Slovenske ženske zveze in št. 173 SNPJ.

Tukaj zapuša žalujočega soproga Johna ter hčere: Mary Lepick, Theresa Rozman v Jolietu, Josephine Holson, Frances Višnevska, Angela Planinšek, Dorothy Lindsay, Elizabeth Wilson in vnuke.

Michael Pristov

V Barbertonu je 25. oktobra zvečer umrl poznani rojak Michael Pristov, stanujoč na 379 Wooster Rd. Bil je star 72 let in doma iz Prevalj pri Domžalah. Bil je med ustanovitelj slovenske fare Srca Jezusovega član društva sv. Jožefa št. 110 KSKJ, kjer je bil blagajnik 20 let in podružnice št. 1 SMZ. V Barbertonu se je nahajal 43 let in je ves čas delal pri Babcock & Wilcox Co.

Tukaj zapuša žalujočo soprogo Katarino, sinova Vincenca, ki je znani odvetnik v Barbertonu, Josepha S I-C, točasno v Tokiu na Japonskem ter tri hčere: Katherine Gadanic, Antoinette Sterling in Julia Ann ter 10 vnukov.

Josephine Muzic

23. okt. dopoldne je umrla Josephine Muzic roj. Vograic, stara 69 let. Prebivala je na 16008 Huntmere Ave. Doma je bila iz St. Florijana pri Gorici, odkoder je prišla sem pred 38 leti. Tukaj zapuša dve hčeri, Josephine poroč. Jančič in Caroline poroč. Urbančič, sinova Anthony in Joseph ter pet vnukov. Soprog John ji je umrl leta 1918.

Mary Zupančič

Po več letih rahlega zdravja je umrla na 937 Ansel Rd. dobro poznana Mary Zupančič, roj. Bolka, po domače Dragmanova. Poprej je družina dolgo let živela na 73. cesti. Bila je vdova. Soprog Josip ji je umrl leta 1938. Tukaj zapuša žalujoče otroke: Anthony, Jean omož. Kollmorgen, Frances omož. Dunn, Rose omož. Allton, 7 vnukov, 2 pravniuka in več drugih sorodnikov.

Rojena je bila v Hrovači pri Ribnici, kjer zapuša sestro redovnico ter več sorodnikov. Tukaj je bivala 50 let in je bila članica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ in podružnice 25 Slovenske ženske zveze.

STALIN JE IMENOVAL ŽUKOVA ZA NASLEDNIKA

New York. — Radio iz Berna je poročal, da je premier Stalin imenoval generala Gregorija Žukova za naslednika.

Zadnje čase se vedno bolj širijo govornice, da je Stalin resno bolan, radi česar so ruski vojniki zelo nemirni na Nemskem, v Avstriji in na Balkanu, kjer so v okupaciji. Da jih pomiri, je Stalin sam izbral svojega naslednika in maršal Žukov ima pri vojakih mnogo veljave.

Važen Trumanov govor

New York, 27. oktobra. — Danes je bil za naše večmilijonsko mesto velik praznik ko se je na najbolj slovesen način proslavilo 170. letnico ustanovitve ameriške mornarice, ki je danes največja pomorska sila na svetu.

Kot časten gost na tej zgodovinski slavnosti je bil vrhovni poveljnik naše mornarice predsednik Harry Truman, ki si je ogledal največje bojne ladje zasidrane v reki Hudson, istočasno je pa v zraku njemu v počast delalo špalar 1200 bombnikov in drugih aeroplanov.

Popoldne se je zbralo na obširnem travniku Central parka na stotisoče ljudstva, ki je z zanimanjem poslušalo zanimiv predsednikov govor vsebujoč sledečih 12 važnih točk:

1. Naše Združene države si nočejo po dolbeni zmagi nobenega ozemlja prilastiti.

2. Vsem narodom, katerim se je tekem vojne odvzelo suvereno pravico in samovladanje, se mora isto vrniti.

3. Teritorialne premembe prijateljskih narodov se mora vpoštevati na podlagi njih pravo izražene želje.

4. Vsi narodi naj imajo svojo vlado brez vmešavanja od strani kake tuje sile.

5. Kooperacija z zavezniki, da se uvede v poražene države miroljubno demokratično vlado po njih volji.

6. Naša vlada ne bo priznala nobene druge državne vlade, ki je bila narodu vsiljena po kakih drugi državi.

7. Vsi narodi morajo uživati svobodo na svetovnih morjih in obmejnih rekah za svojo plovbo.

8. Vsi narodi morajo imeti enake pogoje v svoji trgovini in ljubavi svetovnih surovin.

9. Države Zapadne hemisfere naj svoje probleme rešujejo brez vmešavanja držav, ki ne spadajo v to ozemlje.

10. Ekonomsko sodelovanje med narodi za zboljšanje življenjskih pogojev in uvedbo svobode pred strahom in za odpravo strahu pred svobodo in stisko.

11. Uvedba verske svobode v vseh miroljubnih svetovnih državah.

12. Ohranitev miru in okvirju Zveze združenih narodov med narodi, ki ljubijo mir, in ki so pri volji si ta mir zagotoviti če treba — s silo.

Govor predsednika Trumana je bil oddan po vseh radio postajah, da se je istega lahko slišalo po celem svetu.

NEMŠKA FELDMARŠALA PRIDE TA PRED SODIŠČE

Neurnberg, Nemčija, 29. okt. — Besednik sodnika Roberta H. Jacksona, reprezentanta Amerike v zavezniški komisiji za kaznovanje vojnih zločincev, je dejal, da bosta nemška feldmaršala Karl Gerd von Rundstedt in Albert Kesselring postavljena pred zavezniško vojaško sodišče v Nuernbergu kot vojna zločince. To se bo zgodilo po obravnavi proti drugim nemškim vojnimi zločincem, ki so zaprti v jetnišnici v Nuernbergu.

Pred veliko stavko delavcev G. M.

Detroit, Mich., 26. oktobra. — Delavci, ki so zaposleni pri General Motors in katerih je nekaj nad 300.000, so večeraj glasovali glede nameravane štrajka, in v kolikor se je do sedaj dognalo so se izjavili v prid štrajka. Njihova organizacija zahteva, da se jim njihove plače takoj povišajo za 30 odstotkov.

Predno se je pričelo tozadevno glasovanje, vršila so se posvetovanja med zastopniki uslužbenec imenovane družbe delavstvom, oziroma zastopniki delavske organizacije C. I. O., toda ta posvetovanja so bila brezuspešna, ker med obema strankama ni zamoglo priti do zaželenega sporazuma. Zastopniki družbe G.M., so pri posvetovanjih čitali časopisje in sploh niso sledili razpravam, ki so se vršile v dvorani.

Kakor znano lastje General Motors' Corp. 97 tovarn za izdelovanje avtomobilov in trukov in se dosedaj ni zmenila mnogo za izboljšanje plač svojega delavstva. Radi tega zahteva delavska organizacija da se predloži vsa zadeva zvezniemu kongresu v Washingtonu. Delavstvo zatrjuje, da zamore družba dati svojim uslužbenecem zgoraj imenovano povišanje plače, ne da bi jej potreba povišati cene svojih izdelkov, dočim trdijo zastopniki družbe, da je to nemogoče.

V četrtek, dne 24. t. m. se vršilo enako glasovanje uslužbenec Ford Motor Co. in Chrysler Corp. Končni izid tega glasovanja še ni natančno znan, toda, kakor se poroča, izjavila se je večina delavcev za zahtevo glede povišanja plače in v prid štrajka, tako da ako pride do štrajka, bo počivalo kar pol milijona delavcev ameriške motorske obrti. Zastopniki teh dveh družb izjavljajo, da bodo v slučaju, da morajo povišati delavske plače, istočasno povišati tudi cene svojih izdelkov saj za 23 odstotkov, ali pa da bodo moral zvezni kongres povišati tendenske delavske ure, tako da bodo morali delavci delati po 45 ur na teden.

AMERIŠKI ŠKOF HURLEY JE IMENOVAN PAPEŠKIM NUNCIJEM V BELGRADU

Washington. — Vatikan je imenoval škofa Josepha P. Hurleya za začasnega papeška nuncijskega v Belgradu. Škof Hurley je rodom iz Clevelanda, Ohio, in je točasno škof v St. Augustine, Florida. Bil je več let v diplomatski službi pri Vatikanu, torej je popolnoma sposoben za novo službo v Belgradu.

Katoliški krogi so mnenja, da Vatikan s tem imenovanjem ni priznal Titove vlade v Jugoslaviji, ampak hoče poslati tje Amerikanca, o katerem misli, da bo še najbolje opravil pri zamotanih razmerah na Balkanu, zlasti v Jugoslaviji.

Spominjajte se na se, tako nearečne stare domovine in darujte kaj v sklad JPO, slovenska sekcija!

Brat John Zulich umrl

Vrsta naših zaslužnih Jednotarjev se vedno vsled smrti krajša. Zopet nam je eden izmed takih odšel vse prezgodaj v večnost; našega znanega brata Johna Zulicha ni več med nami! Revez je zadnje mesece bolehal, ker se ga je lotila vohenica in je končno isti podlegel dne 24. oktobra v Charity bolnišnici v starosti 61 let.

Pokojnik, ki je živel več let v Clevelandu na 18115 Neff Rd., je bil med našim ljudstvom zelo znan in priljubljen; to se je lahko videlo po nebrojnih venčih darovanih mu v zadnji pozdrav ko je ležal na mrtvaškem odru v Zeletovem pogrebem zavodu, po množici ljudstva, ki ga je prišla kropiti in na dan pogreba; vsled tega bo v naši slovenski metropoli ostal tudi v trajnem spominu.

Pokojni John Zulich je bil rojen 22. aprila 1884 v vasi Ošterci, fara sv. Križ pri Kostanjevici. V Ameriko je dospel leta 1902. Najprej je delal v jeklarni, potem je delal pa mizarska dela do leta 1911, ko se je podal v real estate in zavarovalnino.

Več let je bil predsednik društva sv. Vida št. 25 KSKJ, potem je pa prestopil k društvu sv. Jožefa št. 169. Od leta 1920 do 1934 je bil član g. odbora K. S. K. J. Bil je član tudi društva Slovenec št. 1 SDZ, kamor je prestopil od društva sv. Barbare. Bil je delničar treh narodnih domov ter vedno naklonjen verskim in narodnim ustanovam, katere je vedno podpiral po svojih močeh.

Brat Zulich je bil glavni uradnik naše KSKJ. 13 let. Prvič je bil izvoljen v nazadni odbor na 14. konvenciji 1. 1920 v Clevelandu, potem pa še dvakrat, v tretjič je bil pa izvoljen v finančni odbor; ta urad je dovršil koncem leta 1933.

V priznanje za njegovo delo mu je Jednota položila na mrtvaški odpravi lep venec v obliki križa, zaeno ga bo uvrstila med svoje zaslužne možje.

Tukaj zapuša žalujočo soprogo Frances roj. Kenik, doma iz Podgore pri Vrhniki po domače Jurjeva in tri hčere: Frances, Josephine poroč. Louis Grdina, Jennie poročena Jerry Bohinc, brata Josipa, 5 vnukov, v stari domovini pa eno sestro.

Iskreno sožalje vsem prizadetim, pokojniku pa naj bo ohranjen najblažji spomin.

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premoženje svoje organizacije investirati v Ohranbo bonde in znambe (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

Vesti iz slovenskih naselbin

O'egon City, Ore. — Dne 26. sept. je umrla pri svoji hčeri Josephine Mestek Mary Hrovat stara 62 let in doma iz Vavte vasi pri Novežem mestu. Zapuša štiri hčere, dva sinova (oba v armadi) in dve sestri — Anno Du'a v La Salu, Ill., in Mrs. J. Cokar v Otawi, Ill.

Barberton, O. — Dne 3. okt. je naglo umrla Frances Poje, ki je bila dalj časa bolehalna. Mož ji je umrl pred devetimi meseci. Zapuša družino (enega sina v armadi v Indiji), več bratov in sester. Dan po njenem pogrebu je prišlo očetovo pismo iz starega kraja, v katerem je rečeno, da je umrla njena mati med vojno.

Eveleth, Minn. — Tukaj je umrla žena Ignacija Gregoriča, ki zapuša moža in šest odraslih otrok, v Sheboyganu pa sestro.

Bon Air, Pa. — John Medle st. je bil obveščan iz vojnega departamenta, da je bil njegov sin John ubit v Nemčiji v železniški nesreči dne 14. sept.

Barberton, Ohio. — Iz vojaške službe so bili častno odpuščeni: Joseph Bisehak, Anthony Valencic, Theresa Bryan, Anthony Znidarsic, John Gerbec in Joseph Zupic. — Na 10-dnevni dopust je prišel Anthony Belcic. — Pokojna Frances Poje je bila članica društva 626 S. N. P. J. Zapuša hčer, dva sinova (oba v armadi), dve sestri in dva brata.

Diamondville, Wyo. — Tukaj je umrl John Dobraš. Star je bil 62 let in doma iz vasi Mali Bostajj v Slavoniji, Jugoslavija. V Denverju, Colo., zapuša bratrance, v starem kraju pa brata in sestro.

New York. — Zadnji četrtek je umrl v Woodsidu, L. L. Martin Hribar, star 71 let, doma iz lhanu pri Domžalah in v Ameriki 40 let. V New Yorku je vodil slavninarsko obrt. Umrl je v bolnišnici, kamor je bil prejel napada.

Broughton, Pa. — V bolnišnici Mercy v Pittsburgh se je podal na težko operacijo Frank Jankovich.

DRAGA VOZŃJA

Lafayette, Ga. — Stotnik marinov, H. L. Kipp, ni mogel dobiti prostora na vlaku, da bi se odpeljal v San Diego, Kalifornija. Dopust mu je potekal in moral je kar hitro do obrežja. Pa je šel in najel taksij, ki ga je odpeljal 3,000 milj daleč. Za prevoz je plačal \$750. Pa nič zato, je rekel, saj je bila z njim mlada žena, ki jo je poročil 2. oktobra.

Now 4 RED POINTS INSTEAD OF TWO

Nova pošiljka potrebščin v Jugoslavijo

Vojni reliefni fond Amerikancev južnoslovenskega porekla je pred dobrim tednom zopet odposlal v Jugoslavijo večjo količino obleke, obuvala, hrane in drugega materiala. Naloženo je na parniku "George Chaffey," ki bo pristal bodisi v Trstu ali v Splitu. Skupna teža poslanih potrebščin znaša 491,421 funtov ali 246 ton in so vredne \$390,670.82.

Seznam poslanih potrebščin je sledeč:

Obleka, 306,517 funtov, \$322,256; 33,121 parov čevljev, 77,522 funtov, \$36,426; Odeje, 315 funtov, \$175; Hrana (mlečni prašek, konzerve za otroke, suho sadje, prašek za juho, riž, moka, ješprenj, olje in podobno), 61,083 funtov, \$8,457; Zdravila (sulfa, vitamini, digitalis, hormoni, serum proti prisu, antibiotin proti mrtvičnemu krcu in davici, adrenalin; kirurške potrebščine, obveze, obliži, suture, toplomeri, hipodermične šivanke, gumijske cevke in krvne plazme), 28,914 funtov, \$16,700; Sivalni stroji (45) \$4,145; Sesalke (2 tipa Sterling) \$208; žitno seme (pšenica, proso, buče, grah, paradižniki, fižol in ječmen) 2,972 funtov, \$1,206.

Med poslanim materialom je 589 spreanih bal obleke, 83 kartonov čevljev, 29 kartonov darovane grocerije, 205 kartonov darovanih medikalij, 1 šivalni stroj darovan), 2 darovani sesalki, 14 zabojev pisalnega papirja, 30 vreč žitnih semen, 44 novih šivalnih strojev, 31 zabojev kupljenih medikalij, 45 sodov mlekovca praška, 25 bal spreane nove obleke, 46 kartonov novih čevljev, 18 zabojev kupljenih zdravil, 3 zaboji odej; poleg tega je poslala Hrvatska bratska zajednica 327 bal ponošene obleke in 51 zabojev ponošenih čevljev.

Vse to je poslano jugoslovanskemu Rdečemu križu za razdelitev najbolj potrebnim okrajem. Veliko tega bodo prejeli tudi naši Slovenci, vključivši Slovensko Primorje in Goriško. Koliko iz Amerike prejetega blaga je bilo razdeljena med Slovence, smo poročali že zadnji teden. Podatke je poslal Rdeči križ Slovenije, torej tista oblast, ki je pravomočno postavljena, da deli naše darove med najpotrebnejšimi. Da tudi mi Ameriški Slovenci dobivamo sorazmerni kredit za poslani material, potrjuje tudi naslednja notica v "Slovenskem poročevalcu" z dne 9. avgusta:

Ameriški Slovenci Slovenskemu Rdečemu križu

Beograd, 8. avg. — Ameriški Slovenci so poslali Slovenskemu Rdečemu križu 6720 plaščev, 1426 kozov perila, 8191 odej, 20,000 konzerv, več zabojev mila in vitaminov ter mnogo živil.

Naciji so pretopili kakih 40,000 zvonov

Pariz. — Tekom vojne so nemški naciji vzeli cerkvam in prelili v topove kakih 40,000 zvonov po okupirani Evropi. Samo v Franciji so jih vzeli do 1,000 in od teh so jih zdaj našli le 30.

Samomor nemškega vojnega zločince

Nuernberg, Nemčija, 27. okt. — Dr. Robert Ley, brutalni vodja nazijske delavske fronte, ki je zaslužil milijone nemških in tujih delavcev, si je končal življenje. Obesil se je z brisačo v četniški celici, v kateri je čakal na obravnavo pred zavezniškim tribunalom kot vojni zločinec.

Paznik, ki je hodil po hodniku ter pazil Leyevo in druge celice, je opazil, da sedi Ley na straniču in so se mu videla samo kolena. Ko se mu je zdelo da sedi le predolgo, ga je poklical po imenu, pa ni bilo odgovora. Paznik pokliče korporala. Oba vojaka sta stopila v celico in našla Leya mrtvega. Brisačo si je z enim koncem zavezal okoli vratu, drugi konec pa je privezal k vodovodni cevi.

Ley je bil številka štiri na listi 24 nemških vojnih zločincev, ki bodo postavljeni pred sodišče 20. novembra. Življenje si je končal med zidovjem tesne celice.

Ley je bil ujet 16. maja po ameriških četah v bližini Berchtesgadena. Skušal se je zastrupiti, kar pa se mu ni posrečilo. On je bil fanatičen nacist. Kot vodja delavske fronte je imel kontrolo nad milijoni delavcev. Uničil je vse delavske organizacije in dal ustreliti vse, ki so se upirali.

V Leyevi hiši v Monakovem je igralni bazen, tenis igrišče, privatno gledališče in podtalna vinska klet. Ley je imel tudi svoje domove v Berlinu in po raznih alpskih krajih. Poznan je bil kot velik pijanec.

EKSEKUCIJA NORVEŠKEGA QUISLINGA

V sredo zjutraj dne 24. oktobra, so v trdnjavi Akerhus na Norveškem ustrelili norveškega izdajalca Quislinga, po katerem so izdajalci vsega sveta dobili svoje ime, kakor nekdanji po izdajalcu Efijsaltu.

Quisling, ki je bil star 58 let, je zakrivil smrt tisočih norveških rodoljubov. Poleg tega je bilo tekom obravnave izpričano in dokazano, da je natančno v naprej vedel za dan nemškega vdora in orveško, ter da je že pred tem vdorom izročil Nemcem vse tajne norveških obrambnih načrtov in utrd.

Na dan vdora je norveški parlament pozval norveško ljudstvo na obrambo domovine, Quisling pa je šel na radio ter pozval Norvežane, naj se ne upirajo okupatorju in naj se udajo v svojo usodo. Formal je tudi novo vlado, s katero se je prodal brezpogojno nacistom. — Kakor Laval in vsi ostali kvizlingi, je tudi on do zadnjega trdil, da je mučenik in da je hotel samo rešiti deželo in norveško ljudstvo.

Posiljajte vse važne novice in vesti iz vaše naselbine Jednotinemu Glasilu.

DRUŠTVENA NAZANILA

**DRUŠTVO SV. STEFANA
ŠT. 1, CHICAGO, ILL.**

Vabilo na sejo
Cenjeno članstvo našega društva vlijudno vam na prihodnjo redno mesečno sejo, katere se bo vršila v soboto zvečer, 3. novembra, točno ob osmih v cerkveni dvorani. Aesment se bo začel pobirati od pol sedmih naprej.

Na zadnji seji se je izplačala nagrada sobratu Charles Grillu, kateri se je nahajal pri vojaki, torej bo za to sejo nagrada zopet en dolar.

Kampanja društvenih uradnikov se bo končala 31. decembra 1945. Članstvo je na zadnji seji sklenilo, da skušamo pridobiti kolikor največ mogoče novih članov za društvo sv. Stefana, torej je še dva meseca časa v ta namen. Vsak član naj skuša vsaj enega novega pridobiti. Ako želite več podrobnosti radi različnih certifikatov, katere izdaja Jednota, sem na razpolago; ako želite me lahko pokličete po telefonu — SEEley 8972. Pokažite torej, da se zanimate za Vaše društvo, in skušajte pridobiti kaj novih članov.

K sklepu še enkrat vabim celokupno članstvo na prihodnjo sejo 3. novembra, in ne pozabite sedanje kampanje.

Sobratiški pozdrav in na svidenje na seji!

John Prah, tajnik.

**DRUŠTVO VITEZI SV. FLO-
RIJANA ŠT. 44, SO. CHICA-
GO, ILL.**

Kakor je to tudi pri našem društvu navada, se spremeni čas naših mesečnih sej v jesenskem in zimskem času, seje se bodo torej vršile namesto na prvi torek — na prvo nedeljo v mesecu.

Vsled te premembe bo naša prihodnja seja v nedeljo, 4. novembra, začetek točno ob 1.30 popoldne. Cenjeno članstvo naj izvoli to vpoštevat.

S pozdravom,

John Likovich, tajnik.

**DRUŠTVO SV. CIRILA IN
METODA, ŠT. 59, EVELETH,
MINN.**

Za danes ni poročila, je pa toliko bolj važno priporočilo, katero se tiče vseh članov in članic našega društva.

Podpisani ne zamujamo društvenih sej, ne da bi se hvalili s tem, imam pač veselje v tem. Zato mi je pa tudi znano društveno gibanje, ki pa žal, ni stoprocentno.

Ne samo na naše društvo, na vsako prihajajo pisma in prošnje za darove. Kadar pridejo prošnje na seji na dnevni red, takrat je vsakemu članu težko, kajti blagajna se vedno izčrpa. Prošnje odobriti je težko, prezreti jih, še težje. Zadnje pride tudi v poštev vaših. Zakaj? Nema novaca!

Da društvo šari po blagajni, to naš blagajnik gotovo ne odobrava, zdi se mi, da večinoma pod mizo gleda in tiho prisluškuje: Kaj se bo spet z blagajno naredilo? Zadnjič ga pa še k seji ni bilo, pa ne, da bo res kaj na tem. Vsaj upam da ne, ako pa je, Peter, podpiram Tvoj nastop, saj vendar: Kje bom jemal, da bom drugim dajal? Že pred več časom je bila sprožena ideja, da se ustanovi poseben vojaški sklad, da se po končani vojni našim društvenim bratom in sestram priredi vsaj skromen sprejem kot dobrodošlico vrnivšim se bojevnikom — veteranom svetovne vojne št. 2.

Za prvo prireditve v ta namen se je kar lepo obneslo. Žal pa, delo, katerega smo pričeli, je nekako zadremalo, oziroma mi smo zadremali, pozabili. Take zadeve, ki niso ravno premajhne brez smisla, se rade odlašajo v začetku leta, vsako sejo za drugo sejo. Sredi leta pa se jo najraje obesi v kot na

klin za glavno sejo. Tako se deloma reši ali še v poštev ne pride.

Zato, cenjeno članstvo, priporočam, da se s pričetim delom zopet prične ne na glavni seji, že na seji dne 11. novembra 1945, ako že ne radi drugega je radi dvorane, katere je že oddana daleč v predpust.

Vojna je minila! Fantje in možje se vračajo. Ali bomo začeto delo opustili? Pod nobenim pogojem ne!

Poudarjam: Takoj na delo! Naši fantje so morali veliko hudega doprinesti oziroma prestatati za poraz sovražnika; ali jih bomo sedaj prezirali?

Zeleti je obilne udeležbe 11. novembra. Tudi na glavni seji bomo imeli brez tega dovolj dela, konvencija je tudi že pred vrati.

Pozdrav!
John R. Strah, zapisnikar.

**DRUŠTVO SV. MIHAJLA,
BROJ 163, PITTSBURGH, PA.**

Brači i sestre! Javljam vam par točka, osobito vam, koji niste bili i koji ne polazite sjednic. Žal neka vam bude, jer sa tome ne čujete, kako je pri naši Jednoti i našem društvu. Opet smo dočekali ponos i čast. Gotovo ste čitali u broju 42 Glasila, da naše društvo u sadanji DU kampanji već dobilo tri puta nagrade. Takodjer isto ste čitali članak našeg urednika, neka si svi zavijamo rukave, da dosežemo cilj. Kampanja će biti zaključena 31. decembra o. g. Onda SVI na delo, da bude naše društvo dobilo prvu nagradu! Zatim čemo piti likof! To se lahko učini, ako SVI pridno agitirate i SVAK dovede po jednog novog člana(cu), u kojem oddelku bilo.

Ako znate kandidatu razumati razne Jednotine podpore i certifikate, je prav, ako ne znate, onda mene poklicajte; ja ču sa veseljem sve urediti. Nekoji me pitaju za oni 10c, kaj platimo za vojake u patriotični sklad; ja mislim, da je još nevarno ta sklad opustiti, jer v Glasilu še vedno čitamo o novih vojnih žrtvah. Naše društvo imalo je 74 svojih članova u armadi, i še svaki mesec koji odlazi u armiju.

Dalje još jedanput omenjam da je bio banket priličan. Onda opet hvala svim delavcem i cenj. gostom. U dopisu o banketu je bio na žalost izpuščen jedan gost i govornik, brat Johh Dečman, preds. glavnega potrotnega odbora KSKJ. Lepa Vam hvala, brat Dečman!

Sada moram još reči: Hvala Bogu u izvešču za 9 mesecev označenom imamo samo jednog umrlog člana ove godine. Ja želim, da bi pri tome broju ostalo.

Sa pozdravom,
Matt Brozenich, tajnik.

**DRUŠTVO SV. DRUŽINE ŠT.
207, MAPLE HTS., OHIO**

Vabilo na sejo
Cenjeni člani našega društva so prošeni, da pridejo na sejo v nedeljo 4. nov. ob treh popoldne. Na tej seji se moramo več stvari domeniti zaradi obhajanja 20letnice našega društva. Torej pridite!

S pozdravom,
Fred M. Filipis, tajnik.

DOPISI

Mojemu prijatelju v spomin

V naslednjih vrsticah naj izrazim nekaj misli o mojemu prijatelju v blag spomin, ki je odšel v boljši večni svet, Johnu Žulicu, s katerim sva bila v ožjemu poznanju, odkar je dospel v Ameriko.

Dobro se spominjam, kako je, kot vzoren nadebudni mladenič z navdušenjem postal član katoliškega društva Sv. Vida št. 25 KSKJ in kako je potem tudi v prepričanju vabil še druge in

delal, kot vnet član, da so še drugi vstopili v katoliško društvo in v KSKJ. Radi tega je tudi postal odbornik, in potem celo predsednik društva.

V takem prepričanju je ostal neomajan in vnet zagovornik, dasi ravno ni bil drugače borbenik, bil je zmeren, druge je pustil, naj delajo po svoje, toda vsem, ki so mu zaupali je pa bil skrajno odkritosrčen, prijazen in na uslugo vsakteremu slučaja.

Marsikatera družina je danes hvaležna in se ga bo spomnila v dobrih mislih, ko jim je, kot posredovalec pri zavarovalnicah ali prekupčijah urejal, da rečem, iskreno, pošteno in z največjo natančnostjo dela, za katere bi morali komu drugemu veliko plačati. John je bil vedno pošten, da si je tako poslovanje zelo zapeljivo, ker vodi v prilike, kjer je lahko izkoristiti, če kdo ni iz srca pošten.

Kakor pri svojem trgovskem poslu, tak je bil John Žulic v svoji družini, do katere je imel vedno ljubezen in spoštovanje, bolj miroljubne družine si kot te je težko misliti.

Prav tako je bil rajni John Žulic v uradu KSKJ, v kateri je bil glavni odbornik več kot 12 let. V svoji gorečnosti in navdušenju je šel do skrajnosti, iskal je le pravice za Jednotino gospodarstvo in se ni bal zameriti, če je videl, da ni kakor bi moralo biti v poslovanju. Ničesar ni storil iz osebnosti, le iz pravičnosti je izhajalo njegovo zanimanje. Leta 1923 je bil tudi predsednik pripravljavnega odbora za konvencijo, ki se je potem vršila v Clevelandu. Izvrstno je vodil vse priprave in dosegel velike uspehe. V hvaležnost do njega, naj izrazim, da sem bil isto konvencijo izvoljen glavnim predsednikom, mnogo zaslug njemu za njegova dela.

Potem je še ustanovil društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 191 KSKJ. Mnogo zaslug ima v KSKJ člani naj se ga spominjajo s hvaležnimi molitvami za večni blagor.

Ker je bil doma iz lepe vinogradne dolenske iz Ošterc fara sv. Križ pri Kostanjevici, je imel številno svojih ožjih prijateljev, ki so bili tudi njegovi odjemalci zavarovalnine na svoje domove. Tako je žviljal vesplošno prijateljstvo med svojimi in drugim rojaki v milofoljubnem življenju do zadnjih dni. Bolezen je posegla prerano in skalila mir družini srečno in zadovoljno življenje. Za to je pa pokazal tudi njegov pogreb, kako številno prijateljev je imel. Naj bo to v tolažbo žalujoči družini, nam vsem pa, ki smo ga poznali vzgled. V mnogih ozirih zasluži posnemanja.

Anton Grdina,
njegov in družinski prijatelj.

**DOBROSRČNI PUEBL-
ČANI**

Pueblo, Colo. — Kampanja ali zbiranje prostovoljnih denarnih prispevkov, katere se je pri nas vršila približno tri mesece od hiše do hiše, je končana (kar pa še ne pomeni, da se več ne sprejema prostovoljnih prispevkov).

Vsak nadaljni dolar bo hvaležno sprejet, v nadi, da se olajša mučno stanje našega slovenskega naroda v stari domovini, kateri je prestal najstrašnejše okrutnosti in boje z notranjimi in zunanji sovražniki.

Pred nekaj tedni sem že objavil, da smo razdelili naselbino v pet nabiralnih okrožij, vsakemu okrožju se je dodelilo nabiralce in sicer:

1. okrožje: Mrs. Kogovšek in Mrs. Brajda.
  2. okrožje: Mrs. Dolgan, Mrs. Klun, Mrs. Verbič.
  3. okrožje: Mrs. Kukar in Mrs. Erjavec.
  4. okrožje: Mrs. Mrhar in Mrs. Jalovec.
  5. okrožje: Mr. Fr. Smrajc, ni Mr. John M. Stonich.
- Vsem nabiralcem kakor tudi tistim, ki so pomagali na plesni

veselici dne 23. sept. najlepša hvala! Čisti preostanek plesa se je še dodal nabrani vsoti ter izročil blagajniku Johnu Geremu, ki je že odposlal na pristojno mesto \$1150.00 za pomoč Sloveniji, \$100 pa SANSu.

Podpisani se vsem nabiralcem in darovalcem kakor tudi vsem tistim, ki ste kaj pomagali najiskrenejše zahvaljujem v imenu slovenskega naroda v stari domovini.

Tem potom naznanjam, da se bo vršila dne 4. novembra SANSova seja in sicer ob 3:30 popoldne v Narodnem domu. Dolžnost vseh zastopnikov je, da se seje udeležijo. Vabim tudi ostale člane društev in klubov, da pridejo na to sejo, kajti če več nas bo, bolje bo in bomo lažje nadaljevali započeto delo usmiljenja.

John M. Stonich,
predsednik.

**KAJ PIŠE MINNESOTSKI
JÄGER?**

Gilbert, Minn. — Že dolgo se nisem nič oglašil, kajti deloma mi čas ne dopušča, malo je pa tudi vzrok — lenoba.

Zopet je prišel čas, ko bo treba pogledati, kje so naše puške, kajti lovska sezona je zopet nastopila, zaenkrat še bolj za male živali, toda 17. novembra bo pa spet lov odprt na rogače ali srnjake in zato se je treba pripraviti. Dva člana naše lovske kompanije, Math Marolt in Frank Karish že delata novo lovsko kočjo, medtem ko naš lovski mojster maže in fiksa svoj truck, da nas popelje na lov kakih 70 milj od tukaj. Tudi mene niso pozabili, in moram za to ekspedicijo preskrbeti vso potrebno kuhinjsko posodo in seveda tudi okrepčila za grlo ter žleode.

Res ne vem, kakšno srečo bomo imeli in kdo bo najbolje ciljjal in zadel; o tem bo treba potem kaj pisati, saj so nekateri naši Jednotarji tudi vneti jagri. (Vprašajte le brata Lekšana v Barbertonu, ki je predsednik tamošnjega Slovenskega lovskega kluba. Op. Ured.)

Zdaj pa še nekaj o naših vrlih fantih veteranih! Doslej se je istih že precej vrnilo z vojne, pa še vedno prihajajo, vsi veselji. Kako veselo je zopetno svidenje! Toda najtežje vprašanja bo zaanje sledeče: Kje bom dobil delo? Žal, da takaj pri nas ni zanje bodočnosti. Govoril sem že z mnogimi, ki so do cela obupali in se odločili iti za kruhom v kakšno drugo državo. Taki slučajji bodo gotovo pozročili zopetno žalost njih staršev; več let fantov ni bilo doma, zdaj bo pa zopet od njih treba jemati slovo!

Z lovskim pozdravom,
Mike Semeja.

Koncert Glasbene matice

Cleveland, O.

Pri Glasbeni matici se člani prav z veseljem pripravljajo za jesenski koncert. Ker so Matičarji podali zadnje pomlad veselega "Cigana barona," so se za jesen odločili, da podajo tokrat prav pester program, ki bo v klasičnem in narodnem tonu proizvajan. Gostje Matičarjev se gotovo spominjate elpkih koncertov, oper in operet, kar je bilo že podano v preteklosti na našem odru.

Pevcu, kateri res ljubi glasbo in petje, so to lepi spomini, čeprav se je bilo treba veliko učiti in ponavljati. Posebno za navadnega delavca je to veliko žrtvovanje. Ako se pomisli, da je treba celi dan delati v tovarni, zvečer pa iti na vajo, pa vse človek z veseljem naredi, kate-rega veseli petje.

Krasni so spomini na vsa prošla dela, katere so že bila podana na našem odru v preteklosti, posebno še na opere in operete. Naj jih kar naštejemo in te so: Gorenjski Slavček, Marta, Trubadur, Poljub, Maskot, Rozamunda, Netopir, Ni-

kola Šubić Zrinjski, Cigan baron, Seviljski brivec in nešteto koncertov, krasnih koncertov, kateri so lep spomin vsakomur.

Gotovo se še spominjate koncerta, ki je bil podan ob priliki, ko so bili vsi pevci oblečeni v narodne noše, ki je vsem našim gostom zelo ugajal. Clevelandski Slovenci smo lahko ponosni na tako skupino pevcev, kot je bila bivša Samostojna Zarja in sedanja Glasbena matica. Programi, ki so bili podani na oder od te skupine, so bili krasni in jim ne more nihče oporekati. — Marsikatero uro veselja in duševnega užitka smo že podali na oder, kot skupina ali posamezni člani in pevci.

Upam, da bo naš prihodnji koncert zopet dobro obiskan, in da bo podan zopet v zadoščenje gostom in v veselje pevcev. Koncert Glasbene matice se vrši to jesen dne 4. novembra, pod vodstvom g. Ivana Zormanana na odru S. N. Doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 7:30 zvečer. Na veselo svidenje! Vabi vas vse v poset,

Louis Belle.

**NAZANILLO BRATA
KOPRIVŠKA**

Te dni smo prejeli zadnje pismo od korporała Jerry Koprivška, člana naše Jednote, ki se je že večkrat oglašil iz Nemčije; isto se glasi sledeče:

Monakovo (Munich), Nemčija, 8. oktobra 1945.

Rad bi sporočil, da sem semkaj prejel več pisem od Slovencev iz Amerike za odpošiljatev njihov sorodnikom v Slovenijo; pisma sem prejel od sledečih: Mrs. Jennie Slana iz North Chicago; Mr. in Mrs. Joseph Klun, Forest Hills, N. Y.; Mrs. Agnes Schmuck, Cleveland, O.; Rev. Pij Petric, New York; Miss Frances Horvath, Bridgeport, Conn.; Mr. in Mrs. Carl Zajc, New York, in Mrs. Rupnik iz Brooklyna, N. Y.

Vsa ta pisma sem takoj poslal dotičnim sorodnikom pod mojim vojaškim naslovom. V enem pismu je bilo tudi nekaj ameriškega denarja, kate-rega sem pošiljalteru vrnil, ker se denarja ne sme v pismo pošiljati; to vpoštevatje vsi, ki pišete svojem v staro domovino! Upam, da boste kmalu dobili odgovor od Vaših sorodnikov.

Dalje naznanjam, da meni ni treba več pisati semkaj, ker se bom v nekaj dnevih hvala Bogu za stalno vrnil v Brooklyn, N. Y. Vsem mojim prijateljem in znancem v Greater New Yorku pa ključem: Na zopetno veselo svidenje v USA!

S pozdravom,
Cpl. Jerry Koprivšek,
bivši tajnik dr. št. 57 KSKJ.

**DELOVANJE MR. MATH
INTIHARJA**

Euclid, O. — S tem opisom naj bo osvetljeno življenjsko delo Mr. Math Intiharja. Luč sveta je zagledal pod visokim gradskim hribom v vasiči Štorovo, fara Sv. Trojica, občina Bloke. Pri hiši se je reklelo pri Zimovih. Ljudem v tem kraju je v spominu in pogovorih še dolgo dolgo ostala družina, ki je napravila vrzel med sosedi in so jo pogrešali, ko se je izselila iz njih srede. V tej družini se je leta 1888 rodil Matt, zelo poznana osebnost med Clevelandskimi Slovenci. Njegovo oko je zazrlo male vasice, ki so posejane ob smrekovih gozdovih. Opojnih duh smolnatega drevoja opaja okolico nad njem pa se dviga v precejšnjo višino

visok hrib, ki je z njega lep razgled po okolici. Zemlja je skopna in vsako ped zemlje so pridni ljudje obdelali, da so se tako skromno preživeli. Toda navzile vsej marljivosti je bilo treba iti v druge kraje, da se je preživel. Ne vem, kakšni razlogi so napotili, da so Zimovi prodali svojo domačijo in se nekaj let po Mathovem rojstvu preselili v vas Lužarje, ki je dobro uro hoda od njih rodnega kraja. Leta 1900 pa so tudi od tam šli: "kamor je gnala sila življenja in srca nemir." (Oton Zupančič). Šli so kot tisočeri nas čez lužo v Ameriko, kjer se je družina ustavila nekje na St. Clairju. Tam je Math dorasčal v mladeniča in spopolnjeval svoje znanje. L. 1903 je zodeloval pri znanem izobraževalnem pevskem društvu Triglav. Pozneje se je družina izselila v Collinwood, ko je ob strašni nesreči, ko je pogorela na 152. cesti znana "Memorial" šola, zgorela hčerka oziroma sestra Math Intiharja. Družini je bila zadana rana, ki se ne da zaceliti. Math si je služil svoj kruh ter pomagal v znani trgovini pri John Gorniku, pozneje pa pri John Grdinatu. Pozneje je pričel sam trgovino ter je imel nekaj časa "dry good" trgovino, ki jo vodi Mr. Anton Dolgan. Trgovino je prodal l. 1910. Obiskoval je večerno šolo, da se je seznanil s postavami in tako je njegovo znanje pozneje dobro služilo, da je zopet pomagal v kakšni zadevi. Leta 1914 je dobil državljanski papir in istega leta je šel v Real estate ter začel poslovati kot javni notar in dobil je zavarovalniško licenco. Leta 1916 je bil izvoljen za delegata na demokratsko konvencijo države Ohio, ki se je vršila v Columbusu, O. Ko je šla leta 1917 Amerika v vojno, se je hotel kot dobrovoljec boriti za deželo, pa mu žena ni dovolila (tedaj se je zahtevalo dovoljenje od žene). V istem času je bil več kot preveč zaposlen, da je pomagal pisati prošnje za naše ljudi, da niso šli v armado. In takrat je našel marsikateroga rojaka, ki se ga še danes s hvaležnostjo spominja. Prvo državno delo je imel leta 1919 pod guvernerjem James Cocom.

Dokler je živel v Collinwoodu, je bil marljiv pri narodnih ustanovah. Pri Slov. domu na Holmes Ave., je bil predsednik pripravljavnega odbora, mu je izposloval čarter, in deloval je tudi pri Slov. del. domu na Waterloo Rd. in enako za to ustanovo dobil čarter. Ko se je leta 1929 preselil v Euclid, je bil večletni direktor ondotnega dr. doma in bil dve leti za predsednika temu domu. On je član KSKJ, društva sv. Kristine št. 219, in vsa njegova družina so člani Slovenske dobrodelne zveze. Član je Insurance Ass'n State of Ohio. Sploh, če vemo, da je član 14 organizacij, si lahko predstavljamo, kako je delaven. On je tudi ocenjevalec posestev v Cuyahoga okrugu.

Iz njegovega družinskega življenja vemo, da je bil dvakrat poročen. Prva žena, ki mu je rodila eno hčer in sina, je že 12 dni po njegovem rojstvu umrla. Pač težak udarec za moža. Druga žena je iz znane in spoštovane Virantove družine in v zakonu z njo se mu je rodila še ena hčerka. Njegovi starši so dosegli visoko starost. Mati mu je umrla leta 1925, stara 72 let. Oče pa mu je umrl leta 1940, in je dosegel 94 let.

Ko se je bližal že zaključek vojne v Evropi in smo dnevno pričakovali, kdaj bo strta nacijska moč, je 23. aprila — dobra dva tedna pred sklenjenim premirjem — padel njegov sin Edward v boju za pravice človeštva. Lahko se vzivimo v duševno razpoloženje očeta, kaj vse je moral pretrpeti ob zavestiti, ko so se drugi vračali in se še vračajo, njegovega sina-edinca pa nazaj več ne bo! Hvaležni smo in zaslužili so priznanje

junaki, ki so doprinesli svoj delež k zmagi. Kakšno zahvalo pa naj človek da vojakom, ki so izkrmavali na tujih tleh in staršem, ki so rodili take sinove?! O, več kot drugi so storili, saj so dali starši svojo kri, svoje otroke, da so umirali daleč od njih, za dobroto demokracije in svobode, ki jo mi uživamo.

Kakšne muke trpljenja je moral naš Math Intihar pretrpeti ob zavesti, da je on eden tistih očetov, ki so s krvjo svojih sinov plačali ceno napram totalitarcem, da so zmagale ideje človeške pravice. Vsak človek, ki mu demokracija in svoboda ni prazna fraza, bo hvaležen taki družini.

Pripominjam, da ustanovitelj demokrat. kluba v Euclidu med Slovenci je Math Intihar, ki ga je ustanovil l. 1935. In tega moža hočejo Slovenci, da prevzame kandidaturu za urad "Councilman at large" in bo tako njegovo ime na listi na dan 6. novembra. Prepričan sem in kot vsi Slovenci, ki poznamo njegov značaj, da bo on zmožen voditi ta urad, če mu pripomremo do zmagi. Če vsi Slovenci storimo svojo državljansko dolžnost, da gremo na volišče, ni dvoma, da bo dobil on največ glasov. Njegova izvolitev bo naša zmagi. Če bi pa po naši krivdi dobil premalo glasov, je to naš poraz. Zato vsi Slovenci v Euclidu strinjimo svojo moč, pokažimo svojo zavednost, da hočemo, da je v tem uradu naš človek in ne pozabimo zaznamovati tam, kjer je ime Math F. Intihar.

Math Tekavec,
20303 Goller Ave.
član društva sv. Kristine,
št. 219, KSKJ.

17. obletnice smrti našega blagega očeta in soproga

MARTINA TEŽAKA
ki je umrl 2. novembra 1928.

Dragi in nepozabni nam pokojnik! Za letos Ti poklanjam sledeče vrstice v spomin:

Let sedemnajst že Ti molčiš, let toliko že v grobu spiš — Nocoj Te čujem od nekod, nocoj, ko spet je mrtvih god.

Skrivnostno kličeš mi z višin, svo srečo, mladih dni spomin; vprašuješ me: "Kako je zdaj, na licu solze — li smehljaj?"

Ah, soprog, trdo je življenje, zdaj sama skušam to trpljenje in breme, Tebe ki težilo, ko Ti srce za nas je bilo. . .

Le šušti, list od vetra gnan, saj kmalu bo Vseh mrtvih dan. Otožno tiček se glasi:

"Še nekaj dni, še nekaj dni!"

Vprašuje me jesenski piš: "Komu grobove li krasiš?"

Krasim spet grob nad vse mi drag, kjer Martin moj počiva blag.

Tu spava dragec meni zvest, in to povzroča mi bolest srca, in sili mi solze. . . Nad zvezdami na svidenje!

Žalujoči ostali:

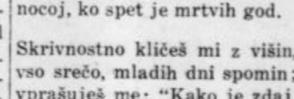
Anna Težak, soproga,
Mary Jelenik, Frances Mark,
Sister *Monica Joseph,* šolska sestra, hčera.

Crested Butte, Colo., 31. okt. 1945.

Mladi zgodovinar

Učitelj zgodovine: "Robert, povej mi, kdo bi dobil 'job' če bi predsednik Združenih držav umrl?"

Odgovor: "Kakšen demokratiški pogrebnik."

V BLAG SPOMIN

LIGA KATOLIKSKIH SLOVENCEV V AMERIKI

IZVRŠEVALNI ODBOR

Predsednik: Rev. M. J. Butala, 416 No. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Frank Tushet, Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Josephine Mastor, Joliet, Ill.
3. podpredsednik: John Mankar, Chicago, Ill.
Tajnik: Rev. Alojzij Medic, Lemont, Ill.
Blagajnik: Joseph Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

SVETOVALNI ODBOR

Predsednik: Rt. Rev. J. J. Oman, 3547 E. 56th St., Cleveland 5, Ohio.
Člani: Rev. Matija Jager, Rev. Edward Gabrenja OFM, Rev. Aleksander Urnkar, OFM, Rev. Frank Baraga, Rev. M. J. Hill, Rev. Stefan Kasovic, John Germ, Frank Wedic, Anton Grdina, Mary Polutnik, Catherine Roberts, Math Slana, Pauline Obholt, John Gottlieb.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: George J. Brince, Evelyth, Minn.
Člani: John Terselich, John Denis, Frank Lokar, Jean Teiak.

ZA PUBLICITETO

Albina Novak, John Jerich, James Debevec, Ivan Zupan, Rado Staut.

Iz urada blagajnika L. K. S.

Prvih \$10,000.00 zbranih!

Pred nedavnim časom sem poročal, da so ončasno skupni prejemki v pomoč rojakom onstran morja znašali \$6,134.00. Od onega časa do danes so se prejemki precej povišali tako, da prav z veseljem poročam, da znašajo dosednji skupni prispevki ali darovi lepo vsoto \$10,129.30.

Klicu za pomoč so se odzvale razne župnije, društva KSKJ, podružnice SZZ, Zveza slovenskih župnij, cerkvena društva, duhovniki in številni posamezni lajki.

Ameriška Ljubljana — Cleveland — zavzema prvo mesto. Od Ameriške Domovine smo do sedaj prejeli \$3,245.00; od župnije sv. Vida \$1,700.00 in od župnije sv. Lovrenca \$308.00. Čast in hvala vsem!

Od Zveze Slovenskih župnij smo prejeli \$1,692.00.

Lepo svoto je nabrala tudi "Ave Maria," Lemont, Illinois. Tako smo prejeli tudi lepe zneske od Amerikanskega Slovence.

Cerkvena kolekta župnije sv. Jožefa v Jolietu je znabala \$353.50. Lepe svote so tudi posamezniki darovali tako, da znašajo skupni darovi iz Joliet nad šeststo dolarjev.

Tako smo tudi prejeli od župnije sv. Janeza Evangelista, Milwaukee, Wisconsin \$100.00; od župnije sv. Roka, La Salle, Illinois \$100.00 in od župnije sv. Družine, Willard, Wisconsin \$105.30.

Kolekta med sv. mašo (medenj piknik), Lemont, Illinois je znašal \$290.00.

Rev. Joseph Judnič je poslal \$500.00; Rev. Joseph Trobec poslal \$300.00; razna društva in posamezniki so darovali po \$50.00; drugi zopet po \$25.00 in manj.

Vsem darovalcem in darovalkam priskrba hvala in Bog plačaj!

Prvih \$10,000.00 smo dosegli. V bližnji bodočnosti bi zelo rad poročal, da so se sedanji prispevki podvojili. Brat, sestra, daj, pomagaj!

Josep Zalar, blagajnik.

22. oktobra, 1945.

DESET TISOČAKOV DOSEŽENIH

Poudarjali smo že, da se uspehi naše Lige ne smejo meriti samo po denarni zbirk, ki se steka v njeno blagajno. Liga ima še druge namene in načrte. Vendar je pa samo po sebi jasno, da si neprizadet opazovalec najhitreje ustvari svoje mnenje o Ligi, če pregleduje denarne prispevke zanjo. In lahko rečemo, da v tem oziru Liga lahko s ponosom gleda svoj dosednji uspeh. Se tri mesece ni tega, kar je stopila pred našo katoliško javnost, pa se steka v njeno blagajno že danes, ko to pišem, njen ENAJSTI tisočak! To dejstvo govori samo zase.

Se vedno je zelo v ospredju naš slavnih Cleveland. Bog ga živi! Nič pa Liga ne dvomi, da je njeno delo in njen program tudi po drugih naselbinah že priznan in priljubljen. Le tako naprej, toda — povsod!

Tu želim ponoviti svoj nedavni apel tudi za zbiranje obleke. Ponovno prosim, da mi pišete in sporočite svojo pripravljenost v tem oziru. Takoj vam bom poslal navodila, ki bodo primerna za Vaš kraj in razmere. Zmenite se med seboj taki, ki bi hoteli žrtvovati nekaj časa in dela v ta namen in sporočite mi, da ste voljni iti na delo. Vsaka količina še rabne obleke bo dobrodošla.

Nadalje poročam, da je Liga že odposlala svojo prvo pomoč begunskemu odboru v Rim in sicer v znesku \$5,000. Od drugod smo pa dobili lepo obljubo, da nam bodo tudi s svoje strani pomagali. Kakor hitro bo ta obljuba izpolnjena, se bo objavilo. Liga namreč ne zida za pomoč brezdomcem in katoliškim Slovencev v domovini le na katoliške Slovence v Ameriki, ampak skuša tudi druge kroge za to zainteresirati. To je pa toliko lažje, kolikor bolj lahko pokažemo, kako je nam samim pri srcu misel na pomoč katoliški Sloveniji.

POPRAVEK: V prvi objavi darov smo poročali, da je Mrs. Angela Križman z Ely, Minn.,

darovala \$10.00. To je treba popraviti v toliko, da je bil tisti dar od podružnice SZZ št. 28. Naj se pomota oprost.

Nadaljni prispevki v blagajno Lige:

Mr. in Mrs. F. R. Staut	
Milwaukee, Wis.	\$ 10.00
Mary Janzel	
Pueblo, Colo.	5.00
Frances Razpet	
Pueblo, Colo.	5.00
Ciril Rakovec	
Willard, Wis.	5.00
John Simonic	
Joliet, Ill.	2.00
Henry Adamic	
Joliet, Ill.	1.00
Mary Golobic	
Joliet, Ill.	1.00
Rev. Jos. Trobec	
Elk River, Minn. ...	100.00
St. Ann, št. 156 KSKJ	25.00
SZZ, št. 2	
Joliet, Ill.	5.00
Math Tometz	
Aurora, Minn.	10.00
Louis Kameen	
Forest City, Pa. ...	5.00
Župnija sv. Marije,	
Collinwood, O.	1,200.00
Ameriška Domovina	
nabrala	545.00
Bog obilno povrni vsem!	
Rev. Alojzij Medic, tajnik,	
Box 608, Lemont, Ill.	

KAKO PRESOJA POLOŽAJ VATIKAN

(Poročilo v "Denver Register")
Katoličani in pravoslavni v vzhodni Evropi in na Balkanu obračajo oči proti zapadu. S tem ni rečeno, da pravoslavni mislijo na zedinjenje z Rimom. Opaža se pa želja, da bi se seznanili z rimskim katoličanstvom naravnost in na lastne oči. Doselej so pravoslavni poznali katoličanstvo največ iz kritičnih spisov raznih protestantov. Še zdaj se opaža da pravoslavni cerkveni predstavniki nekako z večjo prijaznostjo gledajo na Rim.

Prihod ruskih čet v tedežele je prinesel s seboj versko preganjanje. Toda obenem s preganjanjem je tudi verski čut domačih kristjanov doživel nov polet. Verjetno je, da se bližajo novi temni dnevi za krist-

jane teh dežel, toda živa verska zavest navdaja opazovalce z novim upanjem.

Mogoče je ravno početje ruskih čet povzročilo, da so kristjani teh dežel obrnili oči proti zapadu. To je prišlo ravno sedaj, ko skuša moskovski pravoslavni patriarh zanetiti novo sovražstvo proti rimski cerkvi in papežu med balkanskimi ljudstvi. Mnogo pravoslavnih duhovnikov iz Srbije, Bulgarije in Romunije išče svoje pribežališče v Italiji. Njim na čelu je srbski metropolit Gavrilov. On in mnogi drugi so bili pod nacijski izgnani v Nemčijo, sedaj se pa ne marajo vrniti domov.

Udeležba pri božji službi podvojena

Značilno je, kako se pojavlja odpor zoper delovanje moskovskega patriarha. Vzemimo Češkoslovaško. Po prvi svetovni vojni je bila močna agitacija v tej deželi za pravoslavlje. Človek bi mislil, da se bo zdaj to ponovilo. V resnici pa ni tako. Vlada v Pragi je obnovila svoje stike s Sveto Stolico. V katoliških pokrajinah Jugoslavije se je pa udeležba pri službi božji podvojila.

Res je, da se versko preganjanje v več deželah stopnjuje. Tako v Jugoslaviji. Čeprav je 80 do 90 odstotkov ljudi na Hrvaškem in v Sloveniji glasovalo za verski pouk v šolah, je vlada ta pouk vseeno zatrla. Na Ogrskem je moral po prihodu ruskih čet apostolski nuncij zapustiti deželo in z njim vsi drugi diplomati, ki so bili akreditirani pri prejšnji madžarski vladi. Škof William Spor v Gyuru je bil resno ranjen, ko je skušal braniti ženske pred nastilvom sovjetskih vojakov. Tudi več duhovnikov je zadela enaka usoda.

Toda prvi naval surovosti od strani sovjetskih čet se je kmalu unesel. Ruske oblasti so začele spoštovati versko svobodo. Rdeča visoka komanda je hotela ustaviti razne motnje pri izvrševanju verske svobode in je izdala celo ukaz, da morajo Madžari hoditi v cerkev. Nekateri krajevni poveljniki so vzeli ta ukaz dobesedno in so naravnost silili ljudi v cerkev, verne in neverne. Zadnje čase se čuje, da se je položaj zopet poslabšal. Posiljevanje žensk je spet bolj pogosto in celo redovnice niso izzete.

Katoličanom jemljejo cerkev Podkarpatska Rusija ali Rutenija pripada zdaj Sovjetom. Prevalstvo je po večini katoliško, čeprav pripada slovenskemu bizantinskemu obredu. Zvesto se je držalo Rima. Zdj se poročila, da so katoličanom vzeli vse cerkve in jih dali pravoslavnim ali razkolnikom.

Nsaprotno je pa nova vlada na Madžarskem takoj pokazala naklonjenost do Cerkve in duhovnikov. Katoličani imajo sedaj priliko, da se udeležujejo pri delu za boljši socialni red. Ko je prišla desnica sv. Štefana iz Amerike nazaj na Ogrsko, so se vršile ogromne verske demonstracije. Katoliški Madžari imajo veliko oporo v svojem primatu škofu Jožefu Mindszentyju. Pod naciji se je vrlo dobro držal in zato so ga odvedli v Nemčijo, odkoder se je zdaj vrnil. (NCWC rajskijsko poročilo.)

O ZLOČINIH DOMOBANCEV

P. Bernard Ambrožič
Čisto po pravici povem, da že dolgo ne berem nobenega slovenskega protikatoliškega časopisa. Preveč sem videl svoj čas, kako neresno in zlabno so ti listi drli za komunistično propagando. Bila je vedno ena in ista pesem, pa se je človek popolnoma naveličal. In se je nisem naveličal samo jaz, tudi drugi, če le nekoliko rabijo svojo pamet, so se je naveličali.

O zločinih domobrancev je zašlo marsikaj tudi v katoliško časopisje. In drugi so mi povedali, da je te robe še veliko

več v nasprotnih listih. Nič čudnega* Komunistom in njihovim sopotnikom danes med nami ne cveto rožice, kakor so cvetele pred kakima dvema leti. Ljudje so spregledali. Sedaj je treba seveda kolikor mogoče veliko blata nametati na nasprotnike komunističnih partizanov, zakaj onega blata, ki so ga komunisti nametali sami nase, ni mogoče utajiti, še manj pa izmiti s sebe. Če ste pred ljudmi "obe strani" umazani, se je treba partizanom svojega lastnega blata manj sramovati.

Kar se tiče blatenja domobrancev v pismih, ki prihajajo iz starega kraja, je stvar čisto jasna. V teh razmerah, kakor je sedaj v njih naša stara domovina, se da kaj težko pričakovati, da boste od tam dobivali kaj drugega kot to, kar od tam prihaja. Taka pisma, kakor tudi razni članki, ki so očividno povzeti iz starokrajskih komunističnih listov, imajo pač namen, da se partizanstvo pokaže v luči nedolžnosti, njegovi nasprotniki, zlasti begunci in brezdomci, ki se nočejo vrniti domov, pa v luči velike krivde in nečloveške grdobije. Namen je jasen.

Nihče med nami ne taji, da je bila v naši stari domovini prava civilna vojna in z njo vsega obžalovanja vreden bratomorni boj. Nič ne dvomimo, da so se res zgodile prav grde stvari na obeh straneh. Marsikdaj je prišlo do zgolj osebne obračunavanja med komunisti in njihovimi nasprotniki. — Zgodile so se grdobije, ki jih nobena vest ne more opravičiti. Ko so se vršili umori in razne nečloveške grdobije še samo od strani partizanov, so nam tukajšnji njihovi pristaši izjavljali, da tega seveda ne odobravajo. S takimi izjavami so se zadovoljili. Naj se zdaj zadovoljijo tudi z našimi izjavami, da tudi mi nikakor ne odobravamo grdobij, kolikor so jih zakrivali domobranci.

Nekje sem bral, da so za domobranska zverinstva (tako je zapisano tam) odgovorni tisti tisoči domobrancev, ki so ob prihodu Tita odšli iz domovine. Recimo, da so. Toda tisti tisoči so danes v svojih grobovih, zato jih ne moremo vprašati, kako se zagovarjajo. Lahko je delo in jako poceni, ako kdo objavlja dolge storije o tistih, ki gnijejo v grobovih.

Zato si jaz ne upam trditi, da je vse pisanje o domobranskih grdobijah izmišljeno. Enako si ne upam dognati na podlagi lastnega poznanja razmer, koliko je resnice in koliko je do danega. Morda je kdo med begunci ali še v domovini, ki nam bo kdaj pozneje iz lastnega poznanja razmer vedel te reči razložiti.

Med tem pa imejmo eno dejstvo pred očmi. Več kot dovolj imamo dokumentarčnih dokazov, da so bratomorni boj v stari domovini izzvali partizani, ne pa njihovi nasprotniki, pa naj že bodo domobranci ali kdorkoli. Celo to je dokazano, da so si komunistični partizani nalašč ustvarili opozicijo in jo hoteli imeti, preden je sploh kdo mislil na oborožen odpor zoper komuniste. To stoji trdno kot skala in o tem ve danes ves svet. Niti Tito tega ne taji, ampak priznava v svojih govori, čeravno v nekoliko drugačnih oblikah, kot je tu zapisano. Jaz berem izvlečke iz Titovih govorov in komentarje nanje v angleškem tisku izpod peresa ameriških in drugorodnih opazovalcev. Tudi drugi lahko te reči sami berete. Kolikor je bilo na strani domobrancev grdobij, so vsake obsodbe vredne. Človek, ki se sklicuje na krščanstvo, bi ne smel pustiti, da mu zavre kri, pa magari je poprej sam ali njegovi dragi preostal mnoge strahote od strani komunistov. Kljub temu je mnogo bolj odgovoren tisti, ki je te reči izzval, in to so parti-

zani.

Isto velja o toliko razkričnem "sodelovanju" domobrancev z Nemci. V resnici je bilo to "sodelovanje" v tem, da so Nemci pustili domobrance živeti in braniti domače ljudi pred uničevanjem od strani partizanov. Če je to že "sodelovanje," naj bo. Dejstvo pa je, da bi ne bilo ne vaških straž ne domobrancev, torej tudi ne kakega "sodelovanja," ako bi ne bili partizani s svojimi strahotami ljudi do vsega tega prisilili.

Če se danes tnskaio in ponatiskujejo zgodbe o domobranskih zločinih in se take stvari, resnične ali ne, pripisujejo celokupni partizanski opoziciji kot taki, je to močno nepošteno. Dokumenti pričajo, da je bilo zverinstvo pri partizanih na programu že od vsega začetka in se je uradno forsiralo. Ali more kdo trditi isto o programu vaških straž in pozneje domobrancev?

Najbolj potrebne so dolge storije o domobranskih krutostih tistim, ki jim je nastop in delovanje LIGE KATOLIŠKIH SLOVENCEV trn v peti. Kdor verjame, da so begunci in brezdomci, ki se nočejo vrniti domov, le izdajalci in sploh ljudje, ki spadajo v zverinjake, ta pač ne bo podpiral LIGE, ki se

O SOCIALNEM VPRAŠANJU

(Pozeto po razlagah dr. Andreja Gosarja.)

Piše P. B.)

(Nadaljevanje)

4. Dolžnost dela za vse

Kar sem dozdaj povedal, je mislečemu človeku samo po sebi jasno. Prav tako jasno je pa tudi, da smo vsi ljudje dolžni po svojih močeh produktivno ali drugače socialno koristno — delati.

Le vprašajte vse tiste, ki mislijo, da jih ta dolžnost ne veže, od česa žive. Ali ni res, da uživajo od dobrot, ki jih niso sami skupaj spravili, ampak drugi? Ne jedo in ne pijejo od svojega, ampak od truda in napora drugih!

Naj bo hrana ali obleka, vsega se drži človeško delo in trpljenje. Nič se ne naredi brez dela nekkih ljudi. Isto velja za višje, to je duhovne dobrine. Te so ravno tako potrebne kot telesne. Še bolj! Brez teh dobrin bi se človeško življenje ne ločilo od živalskega. Toda tudi duhovnih dobrin ni mogoče imeti brez truda in dela. Kdor se trudi za večjo pridobitev duhovnih dobrin, je tudi delavec in pošteno zasluži svoj delež.

Res je sicer, da nekaj tega, kar je človeku za življenje potrebno, daje narava sama že kar izdelano za uporabo. Vendar je tega prav malo. Samo drobec je od vsega tistega, kar je za življenje potrebno. Tudi za najbolj skromno človeško življenje bi tiste reči ne zadostovale, ali pa kvečemu za prav majhno števílo ljudi.

To vsi vemo, da je Bog položil v naravo in njene sile neizmerno zaklade. Toda vse te naravne zaklade si morajo ljudje iz zemlje s trudom in naporom dvigniti. Potem si jih morajo ravno tako s trudom in naporom pripraviti, da se lahko uporabljajo. Brez dela in znoja bi nam po besedah Boga samega zemlja rodila le trnje in osat.

Zato pravim: Trnje in osat naj jedo, v koprive naj se oblačijo in v podzemeljske brloge naj gredo stanovati vsi tisti, ki mislijo, da niso dolžni delati! Kdor pa hoče živeti kot človek, naj se ravna po božji besedi in naj uživa kruh po božji besedi v trudu in znoju!

Seveda, če bi bilo delo prijetno in sladko, potem bi danes ne bilo treba razpravljati o dolžnosti dela. Da, če bi bilo delo prijetno in sladko! Stavim, da bi ga potem ravno tisti hoteli sami opraviti, ki se ga danes branijo. Potem bi drugi redko prišli na vrsto, da bi lahko sami okusili nekoliko te dobrote — dela!

Ljudje, ki se z vsemi štirimi

je v danih razmerah najprva zavzela za te ljudi. Tako skušajo gotovi krogi med nami diskreditirati tudi LIGO.

Ali jim gre po sreči? Poglejte, kako hitro se je LIGA ukoreninila med nami in kako lepo katoličani prispevajo v njeno blagajno! Iz tega sami presodite, če se blatenje domobrancev in beguncev in drugih brezdomcev izplača ali se ne! Po mojem mnenju se ne izplača, pa magari če tudi katoliški listi skrbijo za objavljane tistih storij.

Objavljane demobranskih zločinov in "zločinov" v katoliškem tisku je samo dokaz, da je pri katoličanih tako zvana tolerantnost dosti večja kot pa pri nasprotnikih. Le skušajte spraviti v protikatoliški list z dokumenti podprte zgodovinsko resnične zgodbe o zverinstvih partizanov! Ali se vam bo posrečilo? Tam tolerantnosti ne poznajo!

Tolerantant je pa lahko samotisti, ki je močan. Močan iz lastne trdnosti, ne zaradi silne propagande, na katero se naslanja. Zato naši stvari nič ne škoduje, ako kdo pomaga pravi komunistične partizane, dasi zraven na vsa usta kriči, da ni in noče biti komunist! Frej kontra!

1. Odbor za registracijo in nastanitev. Vodi major Bell sam, pomaga mu Slavko Tršinar.

2. Odbor za socialno skrbstvo. Vodi Miss Phillips in gospa dr. Mersolova.

3. Odbor za prehrano. Vodi kapitan Winter in pomaga mu Jože Lekan.

4. Odbor za zdravstvo. Vodi Miss Boelding, pomagata zdravnik dr. Franc Puc in živinozdravnik Alojzij Zupančič.

5. Odbor za vzgojo in razvedrilo. Vodi Miss Boelding, pomaga profesor in ravnatelj Marko Bajuk.

6. Odbor za zopositev. Vodi major Bell, pomaga inženir Jože Brodnik.

7. Odbor za javno varnost. Vodi major Bell, pomaga Janez Vidic.

8. Odbor za razsodišče. Vodi major Bell, pomaga dr. Franc Logar.

Osrednjo pisarno ima voditi Franc Pernišek, urad za registracijo v pritličju pa Venčeslav Grebenšek.

Isti dan. Svrt v begunstvu. — Iz Spilala smo dobili poročilo, da je tam umrl slovenski begunec akademik Vinko Markež. Oče je bil pred vojno župan na Jesenicah.

Obsojen partizan. — V Celovcu je angleško vojaško sodišče obsodilo na 18 mesecev ječe jugoslovanskega partizana B. G., ker so našli pri njem streljivo. V svoj zagovor je navedel, da je pred odhodom Titove vojske s Koroske prevzel vzhunsko službo na Koroskem in ostal. Misli je, da se angleska prepoved nošnje orožja in streliva njega ne tiče izgovor mu ni nič pomagala. — Opozarjamo vse rojake na ta zagovor, ki dokazuje, da je med nami polno komunističnih vohunov. Pazite se pred njimi!

Isti dan. Jugosl. komunistična mladina je bila povabljen v Sovjetijo, kjer sedaj potuje od mesta do mesta. Te dni je bila v Moskvi, odkoder je sedaj odšla v Leningrad. Tu so njej na čast priredili slavnostno predstavo.

(Dolje prihodnjic.)

"DOMOVINA V TABORIŠČU" (Poslal Jože Zalar) (Nadaljevanje)

Sreda, 20. junija, 1945. Naši v Beljaku. — V Beljaku je sedaj 56 naših slovenskih beguncev. Živijo v dveh taboriščih med raznimi drugimi begunci. Vendar so drugače trdno med seboj povezani v slovenski skupnosti. V enem taborišču kuhajo slovenske begunke za vseh 1500 prebivalcev tistega taborišča. Begunci in taboriščno vodstvo so s slovensko kuhinjo jako zadovoljni.

Kajpada begunci niso brez neprijetnosti. V enem taborišču se je pojavila bolezen — pegasti legar. Zato begunci ne smejo mnogo med ljudmi. Vendar so begunci dobre volje in polni podjetnosti.

Ob nedeljah imajo v cerkvi sv. Križa popolno slovensko službo božjo. Kakor povsod, tako se tudi tam drugorodni čudijo slovenskemu petju in lepi skupni udeležbi Slovencev pri vseh službah božjih.

Po vaseh beljaške okolice je vse polno naših slovenskih fantov. V vasi Domače bodo prihodnje nedeljo naši fantje peli pri sveti maši. Slovenski človek se pač zna povsod uveljaviti, zato ga nesreče ne morejo ubiti.

Zadnjič smo poročali, da je vodjo slovenskega taborišča v Beljaku povozil avtomobil. To je g. Stuhec. Zgodilo se je 14. junija. Sreča v nesreči je, da je dobil samo udarec na glavo, ki pa ni prebil lobanje. Nazavestnega in vsega v krvi je našel g. Srečko Zamljen in ga dal takoj prepeljati v bolnišnico. Namesto njega opravljajo njegovo službo v taborišču gg. Zamjen, Bernik, Gril in Cebulj.

Sreda 20. junija, 1945. Sprememba v upravi taborišča. — Novi angleški poveljnik našega taborišča, major Bell, je začel svoj posel z veliko resnostjo in ljubeznijo. Odslej bo delovalo osem odborov in skrbelo za begunce. Odbori so naslednji:

1. Odbor za registracijo in nastanitev. Vodi major Bell sam, pomaga mu Slavko Tršinar.

2. Odbor za socialno skrbstvo. Vodi Miss Phillips in gospa dr. Mersolova.

3. Odbor za prehrano. Vodi kapitan Winter in pomaga mu Jože Lekan.

4. Odbor za zdravstvo. Vodi Miss Boelding, pomagata zdravnik dr. Franc Puc in živinozdravnik Alojzij Zupančič.

5. Odbor za vzgojo in razvedrilo. Vodi Miss Boelding, po-

marka profesor in ravnatelj Marko Bajuk.

6. Odbor za zopositev. Vodi major Bell, pomaga inženir Jože Brodnik.

7. Odbor za javno varnost. Vodi major Bell, pomaga Janez Vidic.

8. Odbor za razsodišče. Vodi major Bell, pomaga dr. Franc Logar.

Osrednjo pisarno ima voditi Franc Pernišek, urad za registracijo v pritličju pa Venčeslav Grebenšek.

Isti dan. Svrt v begunstvu. — Iz Spilala smo dobili poročilo, da je tam umrl slovenski begunec akademik Vinko Markež. Oče je bil pred vojno župan na Jesenicah.

Obsojen partizan. — V Celovcu je angleško vojaško sodišče obsodilo na 18 mesecev ječe jugoslovanskega partizana B. G., ker so našli pri njem streljivo. V svoj zagovor je navedel, da je pred odhodom Titove vojske s Koroske prevzel vzhunsko službo na Koroskem in ostal. Misli je, da se angleska prepoved nošnje orožja in streliva njega ne tiče izgovor mu ni nič pomagala. — Opozarjamo vse rojake na ta zagovor, ki dokazuje, da je med nami polno komunističnih vohunov. Pazite se pred njimi!

Isti dan. Jugosl. komunistična mladina je bila povabljen v Sovjetijo, kjer sedaj potuje od mesta do mesta. Te dni je bila v Moskvi, odkoder je sedaj odšla v Leningrad. Tu so njej na čast priredili slavnostno predstavo.

(Dolje prihodnjic.)

"DOMOVINA V TABORIŠČU" (Poslal Jože Zalar) (Nadaljevanje)

Sreda, 20. junija, 1945. Naši v Beljaku. — V Beljaku je sedaj 56 naših slovenskih beguncev. Živijo v dveh taboriščih med raznimi drugimi begunci. Vendar so drugače trdno med seboj povezani v slovenski skupnosti. V enem taborišču kuhajo slovenske begunke za vseh 1500 prebivalcev tistega taborišča. Begunci in taboriščno vodstvo so s slovensko kuhinjo jako zadovoljni.

Kajpada begunci niso brez neprijetnosti. V enem taborišču se je pojavila bolezen — pegasti legar. Zato begunci ne smejo mnogo med ljudmi. Vendar so begunci dobre volje in polni podjetnosti.

Ob nedeljah imajo v cerkvi sv. Križa popolno slovensko službo božjo. Kakor povsod, tako se tudi tam drugorodni čudijo slovenskemu petju in lepi skupni udeležbi Slovencev pri vseh službah božjih.

Ob nedeljah imajo

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

6117 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 8, OHIO

Vsi rokopolci in oglaševalci morajo biti v našem uradu najpozneje do sobote opoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

Za članstvo na leto	30.00
Za članstvo na Ameriko	32.00
Za članstvo na inozemstvo	35.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.
In the Interest of the Order

Issued every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 8, OHIO
Phone: BR 6-0911

Terms of subscription:

For members, yearly	30.00
For nonmembers in U. S. A.	32.00
Foreign Countries	35.00

VSEH MRTVIH DAN

Pri nas, v Ameriki imamo dva dneva ali praznika posvečena pokojnikom; prvi je Spominski dan, dne 30. maja, ki je zaenot državni praznik, drugega pa obhaja sv. katoliška Cerkev 2. novembra na Vseh vernih duš dan, ki bo letos prihodnji petek. Mi, člani naše Jednote obhajamo oba ta praznika in sicer prvega kot ameriški državljani, drugega pa kot udje katoliške Cerkve.

Sv. Cerkev je določila ta dan v najbolj primernem mesecu, — listopadu, ko nas že narava sama opominja, da je na svetu vse spremenljivo in vse minljivo, tako tudi naše življenje.

Prihodnji petek si bodo torej verniki nadeli zopet žalno obleko in šli na pokopališče obiskat svoje drage pokojnike, da jim okinčajo s cvetjem njih grobove ter na njih prižgejo lučke v dokaz trajnega spomina. Pri nas, v Clevelandu, je navada, da ta dan duhovščina opravi tudi na Calvary in St. John's pokopališču posebne molitve za mrtve ob udeležbi njih žalujočih sorodnikov. Kot nam znano, ima že leta in leta tudi naše društvo sv. Barbare, št. 23, v Bridgeportu, O., to lepo navado, da grede člani na Vernih duš dan na pokopališče, kjer skupaj molijo za svoje pokojne brate in sestre.

Tako si bo tudi letos naša podporna mati-Jednota zopet v petek ogrnila glavo s črnim žalovalnim pajčolanom v spomin na one svoje sinove in hčere, ki so šli letos v večnost. Kakor doznavamo po uradnih poročilih, znaša število istih v odraslem obdobju 244, v mladinskem pa 7.

Zal, med številom prvih je tudi 41 naših novih vojnih žrtev, ki so v tem letu dali svoje življenje za domovino na bojnem polju. Da, minula svetovna vojna nam je spravila v grob skupaj 121 članov-vojakov in eno članico. Slike večine teh smo od časa do časa objavljali na prvi strani Glasila, danes pa najdete zopet vsa njih imena v abecednem redu na angleški strani v znak našega spoštovanja do njih in njim v blag spomin.

Ne samo teh, ampak tudi vseh ostalih naših pokojnih članov (ic) se bomo zopet v petek še posebej spominjali, saj se istih itak vsako naše društvo spominja po vsaki redni mesečni seji z molitvijo, kar je lepo in umestno. R. I. P.

ZALOSTNA POROČILA IZ STARE DOMOVINE

Ko je bila že pred nekaj meseci poštna zveza z Jugoslavijo zopet odprta, smo se tudi v Ameriki živeli Slovenci globoko oddahnili, kajti dolga in nestrpna štiri leta smo bili z našimi dragimi onstran morja popolnoma odrezani. Skrbelo nas je zanje, kako se jim godi ko je tudi našo lepo in mirno Slovenijo zadelo najhujše gorje — vojna, ki je prekašala celo grozote nekdanjih turških vpadov. Na severni strani so začetkom vojne vdrl v Slovenijo Nemci, na zapadni strani Italijani in na istočni pa Madžari; vsak izmed teh je bil krutejši od drugega.

Ne da se popisati grozot, katere je moralo prestati naše ubogo ljudstvo. Samo italijanski fašisti, da ne govorimo o nemških, so v Sloveniji pobili preko 23,000 oseb, pogrešano pa jih je 18,000, interniranih in zaprtih je bilo preko 56,000, tako da je sedaj 20,000 oseb nesposobnih za delo. Materialna škoda pa je neprecenljiva. V vsej Jugoslaviji jo cenijo na 61 milijard dolarjev. To so številke, ki so jasna pričla, kaj je delala podivjana fašistična družina v naših krajih.

Koliko gorja so pa našim revežem prizadejali tudi Nemci! Iz pisem, ki prihajajo sedaj semkaj in je bilo istih že več objavljenih v naših slovenskih listih ste lahko čitali naravnost gostasna poročila.

Čitali smo v listih, da je bilo tekom vojne v Jugoslaviji porušeni in požgani nad 4,000 mest in vasi, da je dežela izgubila 1,685,000 ljudi na fronti in za fronto, kar predstavlja več kot deestino skupnega prebivalstva, da je tam stotisoče otrok brez staršev, da je samo v mali Sloveniji bilo požganih okrog 800 vasi in mestec, da je bilo stotisoče ljudi siloma izseljenih iz male Slovenije, bodisi na prisilno delo v inozemstvo ali v koncentracijska taborišča. Eden izmed slovenskih izgnancev, ki se je vrnil napol mrtev iz zloglasnega koncentracijskega taborišča v Dachau na Nemškem je povedal, da se je samo v enem taborišču nahajalo okrog 30,000 naših rojakov. Mnogo istih je zadela usoda, da so postali žrtev nemškega zverinstva v ondotnem krematoriju; v nekem drugem nemškem taborišču vojnih ujetnikov so pa iz umorjenec kuhali — milo ali žaljo! Mi si sploh ne moremo docela predstavljati groznega trpljenja teh naših mučencev. Številne so pa žal tudi žrte naših rojakov vsled končne civilne vojne.

Srečni in veseli so lahko oni naši ameriški Slovenci, ki so doslej že dobili kakšno pismo od svojcev; koliko je pa nas še takih, ki nestrpno čakamo na odgovor, pa ga ni! — Ni čuda! Dotična vas je morda docela porušena? Naš sorodnik je morda ubit, ali je pa umrl v kakšnem taborišču, ali se je docela izgubil. Mnogo bogšive se kje živčev in na begu pustilo Vaša pisma z naslovom, zdaj pa Vam reveži ne morejo pisati; Vi pa istotako ne veste zanje. Radi bi jim pomagali, pa jim ne morete! Res, v takem hudem položaju še nismo bili nikdar.

V tej zadevi svetujemo prizadetim sledeče: Jugoslovanska

viada ima v New Yorku svojo podružnico Rdečega Križa; naslov je sledeči:

Yugoslav Government's Delegate to the Red Cross,
745 Fifth Ave., New York 22, N. Y.

Pišite na ta naslov kar v slovensčini s prošnjo, da naj skušajo poizvedeti za Vašega sorodnika.

Sploh bi bila pa po naši sodbi dolžnost Jugoslovanskega ambasadorja v Washingtonu ali pa Jugoslovanskega izseljeniškega komisarja v New Yorku, da bi se v vseh naših listih objavilo imena vseh onih sel, vasi in trgov, ki so bili porušeni v zadnji vojni, kajti dosedaj so nam znana imena samo nekaterih:

Dotičnim rojakom, ki ste že prejeli kakšno pismo od svojcev iz starega kraja pa svetujemo, da se jih usmilite. Hvalabogu, zdaj se nahajamo zopet v rednem tiru z Jugoslavijo; lahko se tjakaj pošlje brzojav (kabel) vsebujoč 25 besed (seveda v angleščini), lahko se odda pisma po navadni in tudi po zračni pošti in to celo registrirano, dalje se jim lahko pošlje paket v teži do 11 funtov in lahko se jim pošlje po American Express kompaniji tudi denar do zneska \$1,000 v enem mesecu; nikakor pa ne pošiljati denarja v pismih! Kakor nam znano bo dobil prejemnik sedaj za en dolar 50.06 dinarjev. Pišite jim in pošljite jim kaj, ker so pomoči potrebni!

RAZNE ZANIMIVOSTI

V naših Združenih državah obratuje 6,193 predilnic, ki imajo skupaj 25,500,000 statev in za 470,000 vretenjskih sil.

V Švici je depresija neznan, ker ljudstvo živi na ekonomski združni način. Ko je v prosperiteti leta 1928 v naši deželi (USA) pripadlo povprečno na vsako osebo \$2,098 gotovine, je tak znesek v Švici znašal \$3,126.00.

Velikanske dohodke na leto donaja državič Maine lov na morske rake; tako so ondi lasko leto istih nalovili v skupni teži 14 in pol milijona funtov; ker je bila povprečna cena na debelo po 28 centov za funt, so podjetni ribiči dobili zanje 406 milijonov dolarjev.

Leta 1877 je benediktinec Father Otto Kopf na svojem misijonskem potovanju na malem hribu poleg mesta Covington, Ky., zgradil lično kamenito kapelico, posvečeno v počast Zalostne Matere božje; hrib je nazval Monte Casino. Zatrjuje se, da je ta kapelica najmanjša na svetu, ker ima tudi altar za sv. mašo; dolga je samo 8 čevljev, široka pa 6; za vernike sta na razpolago samo dve klopi.

Tekom minule svetovne vojne so zavezniški dobili ali zaplenili 196 nemških podmornic; od teh si je Anglija, Rusija in Amerika obdržala vsaka po šest, ostalih 180 so pa nedavno potopili v Atlantskem oceanu.

Naši vojaški zobozdravniki so bili tudi med zadnje svetovno vojno zelo zaposleni, kajti vojakom so popravili 71,700,000 zob, izpuli pa 16,500,000.

Urad za ljudsko štetje v Washingtonu poroča, da znaša dandanes skupno število prebivalcev v naši deželi 139,682,000. Od zadnjega uradnega ljudskega štetja l. 1940 je število prebivalstva naraslo za 8 milijonov.

V Vatikanem muzeju se nahaja marmornat kip speče boginje Ariadne, ki je pravo umetniško delo, to je namreč edini kip na svetu izdelan tako natančno, da je videti na njem celo očesno trepalnico.

Japonci smatrajo za jako važno svetišče majhno leseno kočjo na Ise, 250 milj oddaljeno od mesta Tokijo, katero je posvečeno boginji sonca Amaterasu. Tja so hodili že 2,500 let k tej boginji japonski mikadi ali cesarji naznaniti vsako bolj važno novico, rojstvo prestolonaslednika, napoved vojne itd. — Vstop v svetišče ima samo cesar. Tudi na milijone ljudstva roma tja vsako leto, vendar ne more priti do one kočje, ker ima štiri ograje. V tem svetišču se ne nahaja nič drugega kakor navadno ogledalo.

Papežev letovišče grad Gandolfo nedaleč od Rima ima v stolpu uro, ki nima kakor običajno 12 števil, ampak samo 6.

Francoski zdravniki so od leta 1941-44 na zahtevo ali nalašč vbrizgavali posebne serume okrog 20,000 moškim, da so časno zboleli vsled tega in jih Nemci niso vzeli na prisilno delo v Nemčijo.

Obsotelsko ozemlje in kmečki upor

Med vsemi gibanji, ki so se od časov izgube slovenske svobode v karantanski državi do nastopa slovenskega političnega življenja v in po letu 1848 širila po slovenski zemlji, je brez dvoma zajel največ resnično slovenskih ljudi socialni upor kmetov ob koncu srednjega in v začetku novega veka. Pa tudi najmočnejše je zajelo to gibanje slovenskega človeka, saj se razen takrat vse od osmega do dvajsetega stoletja ni nikdar zgodilo, da bi slovenska množica posegla v boju za svoje pravice po skrajnih sredstvih, ki so ji bila na razpolago. Ozemlje med Sotlo in Savinjo od Celja do Zidanega mostu. Med grčevjem od Konjiške do Donačke gore in Savo od izliva Savinje do izliva Sotle je igralo primeroma veliko vlogo v obeh največjih slovenskih uporih, tako v vseslovenskem letu 1515, kakor v hrvaško-slovenskem letu 1578. Niti v enem, niti v drugem primeru ni bilo sicer izhodišče uporniškega gibanja, pač pa se je obakrat iz vršil na njem tolik del bojev gospode s kmeti, da je zgodovina slovenskih kmečkih uporov z njim neločljivo zvezana.

Vzroki kmečkih uporov

Ako si hočemo odgovoriti (vsaj prav na kratko) na vprašanje po vzrokih, ki so v 15. in 16. stoletju po vsej Evropi povzročali kmečke upore, moramo pritegniti ves poznosrednjeveški gospodarski in socialni razvoj kmetovega položaja, pri tem pa seveda upoštevati tudi značilnosti tega razvoja na slovenski zemlji.

Položaj kmeta se je v visokem srednjem veku, zlasti od 12. stoletja dalje zaradi sprememb v gospodarski organizaciji (odpadel je velik del pri dvornih gospodarstvih in s tem zvezanega tlačanskega dela, ki so ga v naprej kmetje mogli poravnati v denarju, ali pa je ta obveznost vsaj deloma sploh izginila), zaradi iskanja ljudi za intenzivno koloniziranje še neizrabljenih zemljišč, ki je po veliki kugi sredi 14. stoletja še naraslo, in končno zaradi nekaterih manj pomembnih vzrokov obrnil izdatno na boljše, tako da je bil kmetov gospodarski položaj okoli leta 1300 precej dober. Po tem višku pa je znova začelo nastopati poslabšanje. V poznem srednjem veku, zlasti od 15. stoletja dalje začena zaradi rastočega števila podeželskega prebivalstva nastopati drobljenje kmetij, vedno večje postaja število bajtarjev, ki se preživljajo z obrtništvom, rudarstvom in drvarjenjem, poleg tega so se tudi poslabbšali marsikje pogoji pri vinogradniških posestvih. V 15. stoletju je denar izgubil znaten del svoje vrednosti, nastopili so spori med kmetom, ki je želel plačevati nominalno vrednost urbarijalnih dajatev, ter med zemljiškim gospodom, ki je hotel dobiti njihovo stvarno vrednost in je v primeru, da tega ni mogel doseči drugače, zahteval

povratek k dajatvam v naruralijah. Mnogokrat se je pa godilo seveda tudi obratno: gospoda je hotela z denarnimi mahinacijami, da bi ji kmet dajal za en krajec več, kakor mu je štela zanj sama, kadar mu je bila dolžna. Tako obnašanje je sprožilo tudi prvi slovenski punt (1478 na Koroškem). Poleg tega je zemljiški gospod začel ponovno izterjati izpolnitev različnih pravic, ki jih že stoletja ni uveljavljal in ki niso temeljile v zapisanih urbarijalnih služnostih (na pr. dajanje ob gospodarstvi smrti, ob krčenju novih njiv itd.) Kjer je le mogel, je zemljiški gospod skušal pomnožiti dominikalno zemljo (pri tem je mnogokrat tudi oškodoval srenjsko posest), iz katere je oblikoval nove kmetije in jih oddajal pod poslabbšanimi pogoji, isto je pa delal tudi s starimi kmetijami, če se mu je posrečilo pod kakšnimi pretvezami razveljaviti staro stanje na njih. Kjer ni mogel urbarijalnih dajatev pomnožiti številčno, je pa začel uporabljati namesto prejšnjih "izglajenih" različne "zvrhane" mere, in to celo pri vinu. Zelo teko breme je pomenila za kmete tudi tlaka, ki jo je začel zemljiški gospod nalagati kmetu od 15. stoletja dalje skoraj brez ozira na urbarijalne določbe, saj je narasla do konca 18. stoletja iz nekaj desetnih ali še manj dni, ki jih dobimo zapisane v srednjeveških urbarijih na 156 dni in še več na leto. Poleg tega so kmetje bridko občutili izgubo servitutnih pravic na srenjski zemlji, ki jim jih je svojevoljno kratil zemljiški gospod. Zlasti različni urpravitelji in najemniki graščin so napenjali pridobitne možnosti — pri tem jih je podžigala izprememba naravnega gospodarstva v denarno, ki se je izvršila koncem srednjega veka in ki jim je odprla široke možnosti nabiranja bogastva — ne glede na škodo, ki je ob tem nastajala tako za kmeta, kakor za posestvo samo.

Ko je nastopila v 15. stoletju v obrobniških pokrajinah Habsburžanov zaradi gospodarstvene (denarna kriza 1457-1460) in politične krize (boji z Baumkircherjem, s Celjani in za celjsko dediščino, turški vpadi, vojška z Matijo Korvinom) silna opustelost zemlje — cela vrsta vasi je bila takrat na pol ali povsem prazna — so poskušali zemljiški gospodje kljub vsemu iztisniti iz preostalih podložnikov dohodke, ki so jim bili potrebni. V bolj zavarovanih predelih se je sicer še tudi v tem času v gospodarskem pogledu godilo kmetu primeroma zadovoljivo (tako poročilo imamo na pr. pri Unrestu o Koroščih, češ da se godi kmetom bolje kakor njihovim gospodom), toda za večino slovenskega ozemlja vendarle ne velja Franzova misel o uporih v Notranji Avstriji; da so se upirali kmetje ne toliko zaradi gospodarskih, kolikor zaradi socialnih zahtev ob vzgledu švicarskih in tirolskih kmetov ter zaradi nerednega političnega položaja. Kmečke pritožbe govornijo navadno drugače.

Poleg nastopanja zemljiških gospodov, ki se je moglo tako zelo zaostriiti tudi zato, ker je večji del deželskega sodstva prešel iz rok deželnega kneza v roke zemljiškega gospoda, tako da je kmet izgubil še svojo zadnjo zaslonbo, in ki se je kompliciralo z nastopanjem različnih urpraviteljev in z njihovimi dohodki, ki jih ni bilo v starih urbarjih, tu pa kmeta vedno bolj težile tudi posledice političnega položaja. Nprestanji domači boji in vpadi zunanjih svaražnikov, pri čemer je bilo obmejno obsotelsko ozemlje prav v izdatni meri udeleženo, so že sami na sebi pomenili zelo veliko težo; zlasti ob te danjem načinu bojevanja, ki je bilo najozje zvezano s plenitvami po vaseh sovražnega zemlji-

škega gospoda. Ta teža pa se je povečala s številnimi izrednimi davki, ki jih je zaradi teh vojsk izmognana država nalagala deželnim stanovom, ti so jih pa navadno po večini enostavno prevallili na kmečka ramena. Vprav "tedenski vinar" v obrambo proti Turkom, o katerem je plačujoči kmet vedno znova moral občutiti, da koristi samo gospodi in mestom, ki jim je moral poleg tega graditi še utrdbe, njemu samemu pa nič, je bil tisti povod, ob katerem so se večkrat sprožila manjša uporniška gibanja.

Poleg teh splošnih potoz, ki veljajo za vso slovensko zemljo, pa imamo za ozemlje ob Sotli dokumente, ki nam pričajo, da je nastopila tu gospodarstvena kriza zaradi premalo preračunane prenatrjene kolonizacije salzburskih nadškofov že v času, ko je bilo drugod še primeroma dobro stanje, namreč že v začetku 14. stoletja. Urbarji salzburskih posestev v štajerskem Posavju (Brežice, Sevnica) kažejo, da je bilo tu l. 1309 že 46,95%, leta 1322 pa celo 56,24% opustelih kmetij. Seveda, ves ta pojav je bil sicer omejen, a v 15. stoletju se je razširil tudi preko ostalega predela, in sicer pod vplivom domačih bojev za celjsko posest, bojov z Ogrji, saj je bila Sotla obmejna reka in se že leta 1322 navajajo kot vzrok opustelosti nekaterih vasi v padli Ogrov, in končno od l. 1469 vedno pogostejših turških vpadov, kjer se je zopet uveljavil obmejni položaj pokrajine.

Pa tudi sicer je šel razvoj v smeri poslabbšanja kmetovega položaja tudi na obstelskem ozemlju svojo navadno pot. To se dovolj jasno odraža v še neobjavljenem pravem napolitju za salzbursko posest v Posavju, zapisanem 7. I. 1381. v Ptujju, za čigar prepis in dovoljenje za uporabo dolgujem hvalo univ. prof. M. Kosu. V tem pravem napolitju je vrsta nadškofovih določb, ki pričajo o podobnih pritožbah, kakor jih je Kaspret A. objavil za Gorenjsko in kakor so jih zapisali kmetje leta 1515 na svojem puntarskem zborovanju v Konjicah: tako na primer glede rbarjenja, glede dajatev ob smrti oziroma nastopu gospodarja, glede neurejenega sodstva in kaznovanja podložnikov, glede dajatev, ki jih ni v urbanju, pa jih zahteva bodisi mestni grof, bodisi upravnik posestva, glede uporabe gozda in glede veljave gorskega prava. Najznačilnejša poteza tega pravnega napolitja pa so številne pritožbe glede zahtev in pravic mestnega oziroma grajskega grofa v Brežicah in v Sevnici, novega uradnika, ki po starih urbarjih ni imel določenih nikakih dohodkov in ki je zaradi tega s svojimi zahtevami povzročal spore. Kmečke pritožbe, ki jih je salzburski nadškof izvedel na zaslišanju v Sevnici in Brežicah, je poskusil pomiriti z omejenim pravnim napolitlom. Seveda pa se s takimi sredstvi ni bilo mogoče upirati smerem gospodarskega razvoja. Dokumenti iz 15. stoletja nam pričajo o vedno ostrejši krizi naše podeželja. V tej krizi je tudi slovensko ozemlje ob Sotli dozorelo za upore, ki so v 16. stoletju vžgali vso slovensko zemljo.

Vseslovenski kmečki punt leta 1515

Različni kmečki upori, ki so nastajali pred letom 1515 na Koroškem, Kranjskem in tudi na Zgornjem Štajerskem, se na obsotelsko ozemlje še niso razširjali. V letu 1515 pa je prav ozemlje med Savinjo in Sotlo tvorilo most, čez katerega se je upor razširil iz Kranjske po ostali slovenski zemlji.

Ko so ob začetku leta 1515 lokalni povodi nezadovoljstva povzročili organiziranje kmečke zveze na Kranjskem (zlasti po Gorenjski), ki ji je po izjavi puntarjev že marca pripadlo okrog 20,000 članov, se štajer-

ski deželni stanovi še niso razburjali zaradi gibanja, ki se ni poseglo na Štajersko. Do naslednjih nastopov je prišlo najprej na Koroškem, kjer sta padla že v prvih mesecih (najbrž kmalu po 22. I.) nasilni in zasovraženi Jurij Turn in njegov oskrbnik Stržen. Po teh dogodkih je vladal dalj časa mir, vršila so se le kmečka zborovanja. V prvi polovici aprila je prišla na Kranjsko tudi plemiška komisija, ki naj bi urenila k cesarju, ki naj bi jih milostno sprejel, kakor pravi precej pozneje vir. Niti komisija, niti cesarjeva naročila poslanstvu, naj se punt razpusti, niso zavrnili kmečkega gibanja. Kmetje niso več odrajovali svojih obveznosti, marveč so se še naprej zbirali in posvetovali. Po zborovanju v Novem mestu (14. V.) je prišlo do izbruha. Tri dni za tem je padel grad Meho, vo, kar je vzbudilo upor po vsej Kranjski, ob katerem je padla celo vrsta kranjskih gradov.

Istčasno pa se je upor presel tudi na Štajersko od Savinjske doline preko Celjske grofije do mejne reke Sotle. Zepred 31. majem sta padla v kmečke roke Podčetrtek in Pilštajn, meseca junija grad Zbečlovo, samostan Studenica in celo mesto in grad Brežice, pri čemer je izgubilo življenje okrog 50 ljudi, od tega 15 plemičev, 5. julija so padli cesarska gradova Podstreda in Kunšperg in krška posest Bizeljsko, poleg tega pa vemo, da so kmetje ob zasedbi Pilštajna uničili tudi njegove tržne privilegije. Na Štajerskem, v Konjicah je bilo konec maja tudi najvažnejše kmečko zborovanje, ki so na njem kmetje postavili svoje zahteve o spremembah glede služnosti, oziroma o povratku k "stari pravdi." Dne 31. maja je prišlo v Konjicah do sestanka kmečkega zastopstva s poslanstvom štajerskega deželnega glavarja, ki je sklenilo s kmeti začasno premirje. Kmetje so obljubili začasno premirje glede razširjanja puntarske zveze, dokler ne bosta izdala cesar in deželni glavar svojih odredb, obljubili so vrniti krškemu kardinalu Podčetrtek in Pilštajn se pokoriti odredbam cesarja in deželnega glavarja o povrnitvi škode, ki je nastala zaradi upora, odvezati gospodo, trge in mesta od obljub, ki so jim jih ustmeno ali pisмено dali, in vrniti tozadevne dokumente ter se boriti proti kakemu drugemu kmečkemu punku, ki ne bi priznal te pogodbe. Poslanci pa so obljubili kmetom, da bodo nesli njihove pritožbe k cesarju in deželnemu glavarju in se potrudili, da bo kmetom ustrezno. Te pogodbe seveda kmetje, kakor smo videli zgoraj, niso držali. Poleg tega pa se je preko petih Korošcev, ki so bili pred 27. majem na Konjiškem shodu, razširil upor v prvih dneh junija še na Koroško.

V tem času pa se je že začela uveljavljati akcija gospode, ki jo je ta pripravljala že maja meseca. Na Koroškem je že v juniju pobil uposnik štajerski deželni glavar S. Dietrichstein s pomočjo koroškega deželnega upravitelja Welzerja, hkrati pa je bil najbrž v prvi polovici junija izvoljen skupni poveljnik vseh treh notranje-avstrijskih pokrajin in boju proti kmetom, Jurij Herberstein. Po zmagah pri Gleisdorfu in pri Zuzenici je prodiral do mesta Celja, kjer je v začetku meseca julija odločilno porazil kmete, ki so imeli v svoji oblasti tudi celjski grad. Po tej zmagi je nad dva tedna čistil Spodnjo Štajersko (Savinjsko dolino, kar namiguje strah Kamničanov, da bo prišel na Kranjsko preko Kamnika, in obsotelsko ozemlje, kar dokazuje resnično mesto prehoda), dobil je še nekaj okrepitev, nato pa je okoli 22. julija prekoračil Savo pri Rajhenburgu in vzpostavil red tudi na Kranjskem. Avgu-

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 8. aprila, 1894. Zahvalnica v Jolietu, državi Illinois, dne 13. januarja, 1939.

GLAVNI URAD: 861-358 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
Od ustanovitve do 30. sept., 1945, značajna skupna izplačana podpora \$9,787,557.
Solventnost 129.91%.

GLAVNI ODBORNIKI

Glavni predsednik: JOHN GERMAN, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2728 W. 19th St., Chicago, Ill.
Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4718 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Tretji podpredsednik: JOSEPH LEBKAM, 196-22nd St., N. W., Barberton, O.
Četrty podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ky, Minn.
Peti podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4873 Pearl St., Denver 14, Colo.
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomočni tajnik: LOUIS ZELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: MATT F. GLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Vrhovni sodnik: DR. JOE E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
Prvi nadzornik: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 99th St., Lorain, O.
Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1263 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
Tretji nadzornik: JOHN FREDRITZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
Četrty nadzornik: MARY HOEHEVAR, 2181 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR

Predsednik: JOHN GERMAN, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARIC, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
Drugi odbornik: MARTIN SEUKAL, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkinsburg, Pa.
Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR

Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancy St., Pittsburgh, Pa.
Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
Drugi porotnik: JOSEPH RUSSE, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
Četrty porotnik: JOHN TERSELIČ, 1947 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Peti porotnik: JOHN BEVCO, Alexander Ave., Strabane, Pa.
Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2324 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
VODJA ATLETIKE

JOSEPH ZORIC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKES AKTIVNOSTI

JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 2, Ohio.

PISMA IZ STARE DOMOVINE

PISMO IZ LJUBLJANE

Joliet, Ill. — Cenjeni g. urednik:

Prilagam Vam pismo, ki sem ga prejela iz Ljubljane. To je prvo pismo od mojih sorodnikov priporočeno. Ker je tukaj mnogo faranov iz iste vasi in mnogo poznanih, Vas prosim, da bi pismo priobčili. — J.E. Ljubljana 14. jul. 1945.

Dragi sorodniki:

Po dolgem času mi je zopet možno pisati Vam iz naše Svobodne Jugoslavije. Najprvo Vas skupaj z ženo prav lepo pozdraviva in sva še pri življenju, ako prav ne dobro. Zena je bolehalo celo vojno. Prvič je bila na operaciji za žolčni mehur; to je bilo le počasno dobro. Potem je dobila na želodcu rano in je toliko trpela. Dobila je bolezen samo od strahu pred napadi in sekreturo okupatorjev, ker so nas tako preganjali, da je bilo res obupno. Če nisi imel posebno dobrih živcev, si moral zboleti. Zena mi je zbolela radi vojne. Povem Vam več ustmeno, ko nas pridete sem z aeroplanom obiskat. Sedaj je morje še slabo.

Tu je okupator vse razdeljal in nas vsega oropal. Za prehrano je že malo bolje, obleke pa nimava in čevljev tudi ne. Obleko za enkrat ni mogoče dobiti. Pretrpela sva prav veliko in še ni dobro. In drugi sorodniki so živi, toda vsi so pretrpeli zelo veliko. Tudi Gospod (Rev. Alojzij Trontelj) je bil od okupatorja pregnan iz svojega mesta v Beograd. Ne vem, kako se kaj ima. Ko kaj več izvem, Vas že obvestim. Pri Vas, mislim, se imate dobro. Najbrž za vojno nič ne veste, ker ni mogel sovražnik do Vas. Prosim, ko to pismo dobite, nama odpisite, da bomo vedeli, kako in kaj je pri Vas. Ali je ata (Mr. Šetina) še pri življenju? Kako kaj Vaši dve hčerki, ali sta še tako veseli in zabavne za družbo? In kaj je s Hribarjevimi, moji-mi sestričnami in teto, ali je še živa? Prosim, odpisite mi kmalu.

Tukaj so denar že zamertjali. Dvakrat smo izgubili 70 odstotkov, tako da sedaj, sem suh; vse je vzela vojna. Pokojnina je tudi majhna, draginja napram vsem pa strašna. Človek bi na starost rabil kak priboljšek, ali kar sem si prihranil v mladih letih, mi je vse pobrala ta vojna.

Drugi sorodniki doli na Dolenjskem so imeli malo bolje. Vsa stradalni niso, ker so imeli svoj pridelek in tudi prodajali so drugam. Mi pa nismo smeli do njih iz Ljubljane. Sovražnik je naredil okoli mesta mrežo in postavil stražo. Nismo mogli iz Ljubljane štiri leta. Tudi pisati nismo mogli drug drugemu. Bila je taka cenzura, da se ni dalo drug drugemu nič pomagati. Oni Dolenjci lačni niso bili, toda strahu so mnogo prestali. Požigali so jim vasi, zapirali jih po ječah.

Civilisti smo mnogo več to vojno prestali kot pa vojaki. A sedaj je konec. V par letih bomo že prišli k sebi; nam bodo že dobri ljudje pomagali. Samo da je mir, da brez skrbi poncni zaspimo. Poprej ni bilo mogoče spat. Mislim vsak dan na Vas, kako ste srečni, da Vas ni doletela ta vojna mora, kakor je nas tlačila celih pet let. Nobene svobode, lačni, raztrgani, preganjani eden več kot drugi; čudno da sem vse to prestal. Bil sem 70 let star letos 20. maja. Spomnil sem se, da sem že med očake zapisan, pa sem še moral toliko strahote prestati. Ko sem zjutraj začel zajtrkovati, ni bilo sladkorja, kava pa odmerjana. Segel sem po kruhu in že ga ni bilo več; dobili smo ga samo za petkrat v usta. Ne morem popisati. — Kdor ne skusi, ne more verjeti. Zdaj vas oba prisrčno pozdraviva vse, tudi Hribarjeve. Pišite kaj kmalu, ko dobite to pismo. Vaš sorodnik Zrimšek Janez, Medvedova ulica št. 5, Ljubljana, Jugoslavija.

Čitateljem v pojasnilo: V pismu sorodnik Janez Zrimšek omenja Hribarjeve. To so starši mojega moža, njegove sestre itd., v Rockdale, Ill. Dalje omenja sorodnike na Dolenjskem. To so pa teta Ivana Trontelj iz St. Vida pri Stični, po domače Hribarjeva. Njen sin duhovnik, ki je bral novo mašo pred 12 leti, se je nahajal ob času vojne na Grobljah na Gorenjskem, odkoder je pobegnil v Beograd. Sorodnik Janez Zrimšek, pisec tega pisma, je bratranec mojega moža in je bil pred leti v državni službi kot nadpaznik ljubljanske jettinice ter klub svoji starosti čil in zdrav, da mu je bilo preplezati Šmarno goro ali Triglav igrača. Vsa leta ni niti enkrat tožil, sedaj pa je mo-

ral v resnici mnogo prestati, kakor je videti iz njegovih vrtic. Pisec pisma J. Zrimšek je doma na Dolenjskem, toda je vsa leta preživel v Ljubljani. Toda od mojih sorodnikov na Gorenjskem pa nisem do danes prejela še nikakega obvestila.

Josephine Erjavce.

IZ DVORSKE VASI PRI VELIKIH LAŠČAH

(Po Enakopravnosti)

Pred par dnevi so dobili sorodniki pokojnega Antona Milavca pismo od Janeza Debelaka, bratranca, iz Dvorske vasi pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Pismo je bilo izročeno Mr. Antonu Debelaku, ki stanuje na 893 E. 75 St., Cleveland, O. in je brat pošiljatelja pisma. Tukaj v Clevelandu živi tudi sestra Angela, poročena Drobnič, na farmah v bližini Clevelanda pa živi sestra Mary, poročena Pečenko. Menda je to prvo pismo iz okolice Velike Lašče, in bo gotovo zanimalo čitatelje izvedeti o resničnem položaju in kako so preživeli strahote zadnje vojske. Pismo je sledeče vsebine:

"Dvorska vas, 7. avg., 1945, "Dragi mi Anton!

"Po dolgem času Ti zopet pišem par vrtic. Mislim sem, da Ti ne bom več, ali usoda, Bog je hotel, da sem ostal še živ in zdrav. Bil sem zaprt in pripravljen na smrt od domačih izdajalcev. No, pa sem še ostal zdrav.

"Dam Ti vediti, da je naš Stefan ubit od 'črne roke' lani v košnji na travniku, ko je grabil seno. In še sedaj leži v malo-slevskem grmovju pod Malo Slivco. Ga bomo sedaj prekopali na pokopališče. Tudi moja dva sinova, France in Janez, sta ubita. Janeza so ubili Nemci 4. maja, 1941, prvi dan, ko se je vojna začela z Nemci. Bil je na granici financar. Franceta so pa domobranci ubili 14. marca, 1943 v Velikih Laščah.

"Skončnaka Franceta so tudi domobranci ubili, očeta od naše tamelje z Pod Poljan, saj ga poznaš, se je dostikrat od Tebe menil. Dalje Baudka, Janeza Lenčkovega in Jožeta Brodnika. Šimonov France je pa umrl v internaciji in dosti drugih.

"Dragi, veš, prestali smo, da je bila groza, pa največ od domačih izdajalcev. Ne Italijani, ne Nemci bi ne bili tako slabi, ali naši domači Judeži, to je bilo strah!

"Pogoreli smo dvakrat, najprvo skedenj, kozolc in drvarnica. In hišo so razbili z granatami iz kanona iz Velikih Lašč, pa od bombardiranja od Rotarjevih od cerkve. Tudi Matičkovo, Ivančev skedenj in vse Peterlinovo, Močnikov skedenj, Fižolov skedenj, vse je sama razvalina.

"Dam Ti še vediti, da je Ančka, Francetova hčer ubila mina. Stopila je na mino na cesti pri Preski. Ostal je sam fant Jožek, ki je na Mali Slivci pri Francki. Drugič Ti bom še bolj obširno opisal.

"Pogrešam 10,000 lir, ne vem, ali so mi jih Italijani ukradli, ali so pa zgoreli, ko smo bežali od doma. Smo bili v gozdu v Kozlarjevi Preski. Ko so Italijani prišli, so zažgali, da smo pogoreli. Prej so še vse pokradli; prešiče, kokoši, obleko, kuhinjsko posodo in denar. No, pa samo da smo še živi ostali.

"Ti dam vediti, da sem dal domaćijo sinu Francetu. Se je oženil pri Skončniku v Pod Poljanah. Smo prav dobro nevesto dobili. Pokojni France je pustil enega sina, tri leta stara in hčerko, staro dve leti. Njega so ubili izdajalci, domobranci.

"Sedaj Ti dam vediti, da Ti bom takoj poslal denar, ko se uredi. Veš, dvakrat smo zmejnali, se ga je dosti uničilo.

"Povedi našim ljudem, da tudi njim kmalu pišem. Moji sinovi so vsi na odbornih mestih pri partizanih.

"Sprejmi pozdrave od nas

vseh, posebno od mene!

"Janez Debelak."

IZ NOVE VASI PRI RAKEKU

(Po Enakopravnosti)

Mr. Anton Ivančič, 16213 Parkgrove Ave., Cleveland, O., je prejel pismo od svojega nečaka Franc Ivančiča, pošta Nova vas pri Rakeku, ki je bilo pisano 25. avgusta letos in se glasi:

"Dragi mi!

"Po dolgem času Vam morem zopet pisati, ker tudi tukaj je bila do sedaj pošta zaprta. Danes sem dobil Vaše pismo od 2. julija 1945. Dobil sem ga pa potom Rdečega križa še v začetku julija sporočilo, da ste še živi, ter sem tudi odgovoril v toliko besedah kot so mi dovolili. Do sedaj nisem mogel več pisati. Najbolj me veseli, da ste še živi in pri zdravju.

"Sedaj Vam malo opišem naše življenje v tem času. Ko sem dobil od vas zadnje pismo v maju leta 1940, ste mi pisali, da bo Nemec nas vse 'pohrustal.' V resnici se je zgodilo, le malo nas je ostalo. Leta 1939, 1940 in 1941 sem imel stalno orožne vaje. Po okupaciji Italije sem bil devet mesecev doma. Dne 10. februarja 1942 so me prišli iskat na dom Italijani. V 30 stopinj mraza so nas zvezali, naložili na avte in nas šest ur vozili Jo Ljubljane, kjer so nas zaprli v najhujše zapore z prvo partijo, brez obleke, brez denarja, pa še danes ne vem zakaj. Štiri mesece sem bil v zaporih, zaničevan, tepen, dobil samo enkrat na dan jesti, pa še tisto malo, tako da sem prišel v štirih mesecih z 73 kil na 50 kil teže, toliko, da sem ostal še pri življenju.

"Potem, ko sem šel v internacijo, je bilo čisto malo boljše. Bil sem v Italiji 28 mesecev, pri Nemcih pa 11 mesecev. Domov sem prišel po 39 mesecih, in se ne da popisati, kaj sem dvakrat doživel.

"Doma sta se mi ubila z bombom dva fantka, eden star 10 let in pol, drugi devet let, katera je razstrelba vsa raztrgala. Sedaj imam še fantka, starega pet let in punčko, staro sedem let. Mati in žena sta še živi, pa slabega zdravja, ker sta vse prestrašeni radi hudega bombardiranja, ki je bilo okrog nas.

"Preje sem imel sedem glav živine, sedaj imam še eno telčko, pa kravo. Vojska je vse uničila, tudi obleko, orodje, itd. Doma so bili tudi preseljeni za osem mesecev. V tem času so doma jedli neslan krompir. Prišel sem ob vozove in sedaj je najtežje za obleko in čevlje, ker se bliža zima. Za hrano smo še pridelali, da bo za silo, ker smo se kar privadili slabemu. Upanje imam, da se bo zboljšalo, nekoliko se je že.

"V naši vasi je bilo 13 moških ubitih, eni v borbi, drugi za talce; starejši so: F. Cveren, A. Mihov, Š. Gruđen, Miha Kramar. Pogrešani imamo še 11 moških. V celi vasi smo sedaj živi štirje starejši moški. Požgano je bilo: cerkev, Ivanice Anderjačeve, Grudnovo in pri Kramarju.

"Človeške žrtve so bile velike. Padel je brat Stanko, ko je bil v trgovini. Moja žena je ob tri brate, na Škufcem so ob tri fantke. Ni za popisati našega gorja.

"Sedaj h koncu mojega pisanja, sprejmite srčne pozdrave, Vi striček in žena, od nas vseh, matere, Mieke in otrok.

"Franc Ivančič."

IZ NOVE SUŠICE PRI KOŠANI

(Po Enakopravnosti)

Mrs. Marija Penko, 18516 Chapman Ave., Cleveland, O., je 23. avgusta t. l. poslala kablogram svoji svakinji Mariji Kapelj, v ovo Sušico, p. Košana pri St. Petru, v katerem je prosila za vest kako se pri njih in pri starših, Mrs. Penko imajo. Dasi so tam kaj prejeli ta kablogram v petih dneh, in je bila vsota za povratni kablogram

plačana, se ga domači gotovo niso znali poslužiti, in mesto kablograma, so poslali pismo, ki je dospelo po 38 dneh.

Pismo je pisala tašča Marija Penko, bivajoča v Novi Sušici, in je datirano 28. avgusta t. l. ter se glasi:

"Draga Mica,

"Mica je dobila tvoj telegram. Najlejša hvala. Namesto nje ti pišem jaz. Doma sem ves čas vojne in tudi Tončka je doma; že drugo leto je bolna na pljučih. Mnogo hudega smo prestali v tej vojni, pa hvalabogju je vendar konec.

"Naša vas je še vsa cela in tudi fara, razen Volč, ki je vse požgano. Glede ljudi je pa tudi iz naše vasi nekaj fantov padlo. Blaževa sta dva ustreljena. Ona je prišla sedaj že iz druge internacije. Tudi Radkova ni več iz Rusije. Srečko je brez desne roke in očesa. Milkotu manjkajo prsti. Naša Ivanka je letos umrla v Ljubljani. Tvoja mama pa na ravno za naš shod, to je 29. julija 1945 smo je spremili na zadnji poti v Košano. Tvoj oče je ostal čisto sam in še zmeraj dela. Pravi, da bo že kakšen od vas prišel domov. Piši mu kaj.

"Drugi sorodniki so še vsi živi; zdravi pa eni več, eni manj. Tudi jaz nisem pri zdravju, pa vseeno nekaj podelam. Toliko za sedaj, drugič kaj več.

"Sprejmi srčne pozdrave ti in tvoja družina, od mame, enako tudi od Tonke in Mice z njeno družino, ter Fitnikovih na Stari Sušici. Piši zopet kaj kmalu."

Temu pismu je bilo dodano še drugo, v katerem prosijo za čevlje za očeta, če bi se jih mogli poslati, kateri pa ni treba, da bi bili novi, češ, da so dobri že ponošeni, kajti tamkaj stanejo od 4 do 6 tisoč lir, pa se jih še težko dobi.

Glede gornjega pisma je najbolj žalostna novica o mladeničih, ki so v cvetu svoje mladosti žrtvovali svoja življenja. Radko je bil 24 let star, Srečko ki je brez desne roke in očesa, je 22 let star, Milko, kateremu manjkajo prsti, pa 13 let. Niti še niso imeli prilike okusiti življenja, že so morali toliko grenkosti prestati. — M. P.

bra sem šla pa še jaz, pa na Rab. Morda si kaj čitala, kako je bilo hudo. Mater so nesli na nosilnicah. Mati so bili 6 mesecev tam, malo so se pozdravili, da so s palico hodili. Jaz sem bila pa 7 mesecev na Rabu, potem so nas poslali na Vis. Ko je Italija kapitulirala, sem prišla pa domov. Tako težko so me mati čakali; so rekli, da so šli vsak vlak čakati, kdaj se bom pripeljala. Pa smo morali iti peš domov; mati so se pripeljali. Tako smo bili zopet skupaj po tolikem trpljenju.

Ivan in Matevž sta padla; Ivan za talca, Matevž pa v borbi.

Kako je bilo hudo nama, si lahko misliš.

Potem so pa mati zopet zboleli; zopet so imeli v desnem kolenu revmo, oteklo koleno; do 9 mesecev niso mogli iz postelje, pa niso nobena zdravila nič pomagala.

Bombardirali za ta okraj večkrat; pa smo bežali in kar na voziček smo mater posadili, pa sem jih peljala. Pa so ta reva tako vdano trpehi, tako so bili dobri, tako so skrbeli za otroke. — Dostikrat so rekli: "Kaj bi bilo, če ne bi bilo tebe, Francka? Kaj bi bilo z menoj?"

7. februarja, 1945, so pa umrli ob 3. ponoči. Sama sem bila pri njih od domačih. Pri pogrebu pa Polde in jaz.

Polde je v Preserju na postaji v službi. France se je tudi oglašil iz Beograda; Jakob je v Begunjah; Jernej je bil pa tudi pri partizanih. Je bil ranjen, zdaj je zdrav. Lojze je pa že preje umrl. Tako sem doma zdaj čisto sama, pa toliko mi je bilo (bilo nas je 9.) Tako mi je včasih hudo in dolgačas, da ne morem povedati. Dostikrat nesem materi rože na grob.

Veš, ko so nas internirali, so nam vse pobrali: obleko, posodo, pohištvo. Nobenega spomina nimam od Tebe; vse je šlo; verižica — vse. Če boš imela kdaj kaj od več, prosim Te, če bi mogla kaj poslati.

To je samo bolj na kratko popisano. Mati so bili 6 mesecev, jaz pa 13 mesecev v internaciji. Povsod se je veliko spremenilo. Prejmite mnogo pozdravov od Francke vsi skupaj.

"Še nisem prepisala tega pisma," piše Mrs. Zevnik, "sem dobila karto od brata, ki se glasi —"

Draga sestra! Sporočim Ti: mati so umrli letos v februarju. Lojze je umrl l. 1941, Matevž in Ivan sta padla kot borca za svobodo. Franc je še v Beogradu. Jakob ima službo v Begunjah. Doma je sama Francka. Moja družina in jaz smo zdravi; sem na starem mestu. Drugič Ti več napišem. Odgovori po značni pošti — Tvoj brat Polde.

OPEKLINE

V hiši, zlasti v kuhinji se mnogo ljudi opeče. Take opekline niso le nerodne, ampak lahko postanejo tudi nevarne, posebno če se ž njimi napačno ravna. Za take in podobne nezgode imamo navadno domača zdravila, med katerimi je pa mnogo takih, ki ne le da niso nič vredna, ampak so včasih lahko naravnost škodljiva, če tudi so jih "vsi v našem kraju od nekdanj rabili." Nekateri pomažejo opekline z mastjo. To je skoraj najslabše zdravilo. Drugi namočijo moko v vodi pa s tem namažejo oparjeno kožo, ali pa vzamejo kuhinjsko sodo namesto moke. Vse to odklanjajo zdravniki, ker vsa ta sredstva nič ne pomagajo in, če je opekline tako huda, da je treba zdravniške pomoči, ovirajo zdravljenje.

Priporočati je, da imate doma vedno nekaj taninove kisline v prašku (powdered tannic acid). Če se kdo opeče, stopite tri do štiri žličice te kisline v dveh kupicah vode in takoj namočite opekline, ki naj ostane mokra. S tem zmanjšate bolečine, omejite otekanje in me-

hurje, in strupli, ki lahko nastanejo iz ožgane kožne tkanine, se ne bodo vsesali. Če nimate omenjene kisline, rabite v čisti vodi namočene obkladke. Če pa je opekline huda in široka, je treba bolnika toplo omotati in imeti mora popoln mir. Topla pijača pomaga, dokler ne pride zdravnik.

ANEKDOTA

Na književnem trgu je navada, da daje knjigotržec založniku, potem avtorju (pisatelju) knjige, pa tudi svojim prijateljem gotov popust pri nakupu. Nekega dne se je sloveči ameriški humorist Mark Twain mudil v knjigarai in si je izbral razne knjige, med katerimi je bila tudi neka njegova povest. Nato je omenil, da je on knjigo založil, torej je upravičen do 50 odstotkov popusta, ravno toliko tudi, ker je Twain knjigo spisal. Knjigotržec je temu pritrtil. Končno je pa Twain še rekel: "Ker sem Vaš osebni prijatelj, mi lahko daste še 25 odstotkov popusta; torej koliko sem dolžan?"

Knjigotržec vzame svinčnik ter izračuna vsoto ter omeni pisatelju Twainu: "Moj račun pravi, da Vam moram dati knjigo, poleg tega pa še 37c. Pa se zopet oglasite."

Skopi mornar

Kapitan ladje rekrutu: "Koristno in dobro bi bilo za vas, če vzamete vojaško zavarovalniško polico vsaj za \$1,000, da bo vsaj za pogrebne stroške."

Rekrut, sin škotske družine: "Kaj pa, če bi se vsi z ladjo vred pogreznil v morje?"

Preveč dela

Major novemu strežaju: — "Pvt. Mike, snažil mi boš obleko in čevlje in me bril vsako jutro; potem mi prinesesh zajtrk v sobo; od 8 — 10 je večbanje za parado, čediti, krmiti in paziti moraš tudi na mojega konja, in —"

Pvt. Mike: "Yes, Sir! Gospod major, ali sem samo jaz pri tej diviziji?"

Lahko delo

Tim: "Kaj si pa delal letošnje poletje?"

Tom: "Kosil sem travo na pokopališču, kar ni bilo težko delo."

Tim: "Kaj ne, biznes tunaokoli je precej slab ali mrtev?"

Tom: "Mogoče? Vendar se nihče izmed mojih odjemalcev ne pritožuje."

V nedeljski šoli

Učiteljica: "Mary, povej mi, kam hodijo pridne deklice ob nedeljah?"

Mary: "Miss Brown, v nedeljsko šolo."

Učiteljica: "Kam hodijo pa poredna dekleta?"

Mary: "Na bus postajo, da vidijo vojakke."

Vzrok nagle vožnje

Sodnik: "Čemu ste vozili z naglico 60 milj?"

Mr. Smith: "Gospod sodnik! Med vožnjo sem se spomnil, da je danes v našem distriktu kolekta ponošene obleke za reveže; pa sem hitel domov, da bi moja žena ne dala stran mojih zadnjih nedeljskih hlač."

Sodnik: "Oproščeni!"

SE VEDNO TEGA GESLA!

Zopet naprodaj

ENGLISH-SLOVENE

READER

(Angleško slovensko berilo)

DR. F. J. KERN

6233 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO

Cena \$2.00 s poštnino

KMEČKI UPORI

(Nadaljevanje s 4 strani)

sta je bil kmečki upor v glavnem končan. Bitke pri Brežicah, ki jo naštevajo zgodovinarji navadno kot sklep bojev na Štajerskem, po mojem naziranju sploh ni bilo. Sledila je le še kazen: 136 upornikov in 15 njihovih voditeljev je bilo v Gradcu usmrčenih, kmetom pa so bile naložene globe in nove davjatve v obliki "puntarskega pšeniga."

Hrvatsko-slovenski kmečki punt leta 1573

Iz poročil in dokumentov, ki jih je zbral in objavil o kmečkem uporu leta 1573 Rački, se nam odpira glede poteka bojev v obsoletskem ozemlju za leto 1573 mnogo jasnejša slika, kakor za vseslovenski upor. Saj poznamo celo neizvršene dele bojnega načrta Ilije Gregorića na podlagi izpovedi Gregoričevega brata.

Tudi tokrat je bilo gorišče in povod upora izven obsoletskega ozemlja na Tahijeve posestvih v hrvaškem Zagorju in v Stattenbergu, toda tudi tokrat so uporniki kot bistveno poslovko svojega bojnega načrta postavili pridobitev obsoletskega ozemlja, ki naj bi bilo most, da bi se razširil upor preko vse slovenske zemlje do morja. — Upor leta 1573, ki ga je povzročilo še vedno neizpremenjeno in neolajšano breme kmečkega podložnika, sprožilo pa Tahijevo zatiranje kmetov v Stubici, Susegradu in Stattenbergu, sicer ni prišlo povsem nepričakovano, ker so se kazali posamezni pojavi upornosti že v prejšnjem letu, poleg tega so kmetje pred izbruhom splošnega upora že prej zavzeli grad Stattenberg, kljub temu pa je gospoda po Gregorijančevem obratu proti kmetom pospešeni izbruh upora koncem januarja presenetil.

Takoj spočetka se je kmečka vojska razdelila na tri dele: jedro naj bi čakalo doma in zavarovalo položaj proti morebitnemu turskemu vpadu, drugi del naj bi razširil upor po Hrvaški južno od Save, tretji del pa naj bi poiskal pomoči pri Slovencih. Tisti del kmečke vojske, ki je imel za nalogo združitev s štajerskimi kmeti in prodor do morja, naj bi šel pod vodstvom Ilije Gregorića od Cesargrada na Brežice in Krško, tu naj bi se del vojske odcepil in obrnil preko južne Kranjske in Metlike k uskokom, ki naj bi se pridružili uporu, in nato na Hrvaško, drugi del pa naj bi nadaljeval pot ob Savi in Savinji do Celja, tu bi se zopet odcepil oddelek, ki naj bi prodrli do morja, glavna moč pa naj bi se vrnila preko Rogateca na Cesargrad in se združila z glavno kmečko vojsko, ki bi nato krenila proti Zagrebu.

Del načrta se je v resnici izvršil. Dne 29. I. je padel Cesargrad, upornikom so se pa pridružili slovenski uporniki kmetje od Bizeljskega in Pišec do Podčetrčka. Dne 2. II. je Gregorić prodrli že do Brežic, kjer se je utaboril pri Dobovi in zajel upor tudi Mokriške kmete na Kranjskem. V Brežicah se je napad na grad izjalovil, pač pa so vzeli kmetje 3. II. kraj sam. Isti dan je vojska nadaljevala svojo pot in prišla do Vidma nasproti Krškemu, poleg tega pa so kmetje prisilili k predaji tudi Rajhenburg. 4. II. so se kmetje pogodili s krškimi meščani, da so jim prepuščili brod preko Save in prihodnji dan je odšla večina (približno 2000) pod poveljstvom Kupiniča preko Save, zasedla Krško in začela prodirati po krškem polju. Tu pa je doletel kmetje že prvi poraz. Uskokovski poveljnik Josip Thurn je s približno 500 uskoki 5. II. porazil kmete pri Krškem. Okoli 300 kmetov je pri tem padlo. Ze prihodnji dan je Alapić pri Kerestincu porazil tudi drugo kmečko vojsko na desnem bre-

gu Save. S tem se je važen del kmečkega načrta podrl, zlasti na pridobitev uskokov ni bilo mogoče več misliti. Ostala je le še osrednja vojska v Stubici in približno 600 mož, ki jih je vzel s seboj Gregorić, ko sta se obe vojski ločili. Poleg tega se je v mrzlični naglici zbirala gospoda in pripravljala svoj končni udarec. O tem nam pričajo številne določbe o zbiranju plemiške, najemniške in črne vojske iz dni upora, ki so bile pa v veliki večini že odveč, ker je bil upor prej uničen, kakor so mogle stopiti v veljavo.

Med tem je Gregorić nadaljeval svojo pot. 5. II. je prišel v Sevnico, ki se mu je podala brez odpora. Tudi za Radeče imamo poročila, da so se kmetje protivili obrambi proti upornikom. Vendar pa ti sploh niso prišli tja. Ko so bili še v Sevnici, je prišel k Iliji sel z novico o porazu pri Krškem, Ilija je to ostalim zamolčal, vendar pa je spremenil načrt: opustil je misel na pohod ob Savinji na Celje, marveč se je hotel čim prej združiti z južnoštajerskimi uporniki in se vrniti v Stubico. Zato se je obrnil preko Lisce, kjer je prenočeval na posestvu Klobnerjeve, in preko Jurkloštra na Planino.

V dolini Bistrice se je med pohodom Gregorića pod Brežice in po Štajerski samostojno razvil upor, ki sta ga vodila ključavničar Pavel Šterc in kmet Filip Kukec iz Kunšperga. Razširila sta upor v Podstredi, Kozjem. Pilštajnu in v Planini. Z vojsko, ki jo je zbral, je šel Šterc nasproti Gregoriću. 6. II. je prišla skozi Planino njegova četa v dveh oddelkih. Manjši (približno 120) je odšel naprej proti Jurkloštru, z njim tudi Šterc, večji (600-700) pa je ostal v Planini. Medtem ko je bil Šterc v Jurkloštru, so se kmetje v Planini zaradi vesti, da so prišli do Kozjega Turki, preplašili in razen okoli 60 domačinov razbežali, Šterca, ki je hitel v Planino, da bi pomiril upornike, pa so izročili domačini grajskemu upravitelju Š. Siebenaicherju. S tem je bil štajerski domači upor končan. (Če izvzamemo Stattenberg, od koder so uporniki odšli tudi v južno Štajersko, je bilo razen upora v Bistriški dolini itak vse mirno, samo v Konjicah je neki Ronagel zastoj poskušal zbuditi upor.)

Ko je Gregorić prišel v Jurklošter (6.II.) in izvedel, kaj se je zgodilo Štercu, je odšel takoj proti Planini, kjer je prenočil in drugo jutro poskušal dobiti Šterca iz zapora, a zastoj. V Planini so izvedeli za poraz pri Krškem tudi ostali uporniki. Zato je Gregorić hitro nadaljeval svoj umik. 7. II. je prišel do Pilštajna, 8. II. pa se je že umaknil do hrvaške meje pri Sv. Petru pod Kunšpergom, a tu so ga napadli Jurij Schrattenbach, brata Dietrichstein, Maks Ruepp in Erasm Tumberger, ki so v boju njegovo majhno vojsko popolnoma razbili. 9. II. je sledil še poraz pri Stubici in s tem je bila največji napor hrvaško-slovenskih kmetov zaden v krvi in nasilju. V prav istem času, ko se je Gregorić umikal preko Bistriške doline so pa vpadli iz Hrvatske še plemeniti roparji: hrvaška plemiča Ratkaj in Dornberger sta udarila čez Sotlo in oropala kunšperške in podsredske podložnike. (Nemara je prav ta pohod povzročil katastrofalno vest o Turkih. V tem primeru ga moremo točno datirati na 6. II., gotovo pa se je izvršil vsaj pred 9. II., ko je poročal o njem Grafenstein-er iz Pilštajna.)

Zahteve upornikov
Cena, ki so jo zahtevali kmetje za pomirjenje v obliki socialnih in gospodarskih reform, ni bila stalna. To ne velja samo, če primrejam med seboj zahteve kmetov po različnih državah ali pokrajinah, marveč

tudi, če primerjamo zahteve različnih uporov na Slovenskem.

Predvsem moramo ločiti med seboj različne vrste vzrokov (gospodarsko, socialno, politično in versko). Pri malih uporih so bili vodilni navadno samo lokalni gospodarski vzroki, medtem ko je pri večjih uporih navadno prišla na dan tudi kaka druga stran. Dasi pri Slovencih ne poznamo tako sistematičnega vsestranskega zapisa zahtevanih sprememb, kakor ga poznamo iz nemškega punta 1525, so vendar tudi prišli do veljave vse strani, in to že pri prvem puntu, 1478 na Koroškem, kjer so se borili kmetje za izboljšanje gospodarskega, političnega (obramba proti Turkom), socialnega ("Sie wollen sich nach der trewlosen Sweytzer Gewonhayten halten") in morda tudi verskega položaja (upor je bil naperjen "wider all ir und ander Herrn geystlich und weltlich").

Vseslovenski upor zdaleka ni ime tako obsežnega zarisa. Če izvzamemo Koroško, kjer se je tudi tokrat pojavil klic po "božji pravici," je ves drugi upor zajemalo izključno geslo "za staro pravdo," proti gospodarskim novotarijam gospode. To stanje se odraža v vseh pritožbah l. 1515., tako v bohinjški, kot v konjiški. Tako so se kmetje pritožili v Konjicah proti velikim izrednim davkom, ki jih v cesarjevemu imenu pobira gospoda in morda del denarja poverja, proti nezmerni tlaki, proti davjavam ob gospodarjevi smrti, proti krivičnim globam pri sodišču, proti novim, večjim ali zvrhanim meram proti temu, da jemlje gospoda davjatve v vinu namesto v obliki mošta takrat, ko je vino že izčiščeno, proti novim mitnam in nenavadnim kaznim, proti prenikemu zaračunavanju krajcerja pri plačevanju gosposki, proti zvišani javarini, za stare pravice glede ribar-

jenja in izrabe gozda, za boljše ureditev sodnega postopka in za zavarovanje kmetov po koncu upora. V vsem kmečkem hotenju torej vidimo izključno gospodarski moment brez kakega političnega, socialnega ali verskega koncepta.

V hrvaško-slovenskem uporu pa zasledimo zopet vse štiri momente. Osnova je bil brez dvoma gospodarski moment, odprava različnih zemljiških in državnih davjatev ter mitnin. Toda kmetje se niso mislili pri tem ustaviti, marveč so mislili ustvariti v Zagrebu samostojno cesarsko namestništvo, ki bi samo urejalo in pobiralo davke ter skrbelo za obrambo meje, "ker gospoda po meji nič ne vpraša. Pa tudi zahtevo po reformi duhovščine zasledimo v nekem dokumentu, če naj iz prižnic oznanja božjo besedo, o davjavah gospodi naj pa molči. **Vloga obsoletskega ozemlja v uporih**

Iz teh kratkih zgodovinskih potez se dovolj jasno vidi vloga obsoletskega ozemlja v obeh največjih slovenskih uporih. Niti prvič, niti drugič ni obsoletsko ozemlje predstavljalo izhodišča uporniškega gibanja, zato pa je pomenilo v obeh primernih bistveno važno zvezo med izhodiščem upora in pokrajinami, v katere se je, ali naj bi se, upor razširil v svojem nadaljnjem razvoju. Na obsoletskem ozemlju se je odigralo

ZAPOJMO!

Prikladna zbirka slovenskih narodnih pesmi. Izdala in založila Slovenska ženska zveza. Naroči se v uredništvu Zarje: 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio. V knjigi, žepnem formatu, je nad 220 pesmi. Knjiga stane 50c, po pošti 3 cente več.

tudi dovolj bojev, ki so bili za izid odločilnega pomena. Značilna je tudi velika pripravljenost za sprejem uporniških misli, stvar, ki postane toliko bolj pomembna, če pomislimo, da je bila tudi na Kranjskem taka pripravljenost značilna prav za vinorodne kraje. Kmečki upori so bili sicer po zgodovinski nujnosti obsojeni na neuspeh, vendar pa imajo danes svoj veliki pomen pri oblikovanju slovenske narodne zavesti kot eden izmed mogočih pojavov, v katerih se je v preteklosti uveljavil slovenski človek.

Bogo Grafenauer.
(KONEC)

Vzrok brezdelja

A.: "Moj 'boss' me je danes odslovil zaradi boleznii."
B.: "Zaradi kakšne boleznii?"
A.: "Rekel mi je, da sem ga jaz naredil bolanega."

V LOGE
v tej posojilnici
uvrščeno do \$5,000.00 na Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in družinske vloge.
LIBERALNI OBRREVI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - H. Bldg. 677
CLEVELAND 3, OHIO

Reližni paketi v Jugoslavijo
Mi pošiljamo različne pakete v težih od 5 do 11 funtov po tu navedenih cenah vstevši poštino od

- \$2.85 do \$10.00**
OUR \$5.00 PACKAGE CONTAINS:
1 Can Armour Star Tees
1/4 lb. Ceylon Orange Pekoe Tea
1 lb. Highest Grade Columbia-Bogota Roasted Coffee
2 boxes Dehydrated Solo Rice Soup
1-1/2 lb. Box Hershey's or Baker's Cocoa - 1 Chocolate Bar
1 Bar Oliv-To Toilet Soap
2 Spools of Cord White & Black Machine Thread
1 Package English Needles, Assorted
2 Spools Strong Button Thread White & Black
6 Pairs Shoe Laces-Black & Brown
Pišite po informacije in cenik na naše Jugoslovanske agente:
PALANDECH BROS.
536 South Clark Street, Chicago 5, Ill.
ali naravnost nam:
SOKOL & COMPANY
241 East Illinois St., Chicago 11, Ill.

Naprej . . . Cleveland
V OGROMNEM AMERIŠKEM POSOJILU ZMAGE

ZAČNE 29. OKTOBRA!

Greater Cleveland mora in bo dovršil delo! Naša dolžnost je in naš privilegij kupiti ekstra bonde v tem zadnjem in najbolj pomembnem naporu . . . da dobimo naše fante nazaj domov . . . da skrbimo za naše ranjene . . . da skrbimo za naše veterane . . . da garantiramo naš mir. Pokažimo vsej Ameriki, da bo Cleveland in Cuyahoga okraj to izvršil!

Cuyahoga County War Finance Committee * Union Commerce Bldg., Cleveland

IZSLA JE
BARAGOVA PRATIKA

ZA NAVADNO LETO 1946

Pratika je vse skozi zanimiva. Pošljite svoje naročilo takoj! Dokler je zaloga na roki. Kupite jo tudi za svoje sorodnike in domače v stari domovini. Ko se bodo vam javili s pravilnim naslovom, jim jo boste poslali kot božično ali novoletno darilo. Vse kar je treba je, da jo zavijete dobro v papir, pravilno naslovite in daste na njo 6c znakom.

To priporočamo zato, ker pozneje bi jo morda radi poslali v stari kraj, pa je ne bo več v zalogi. Zato kupite kak izvod ekstra za ta namen, da jo boste lahko poslali tja, ko se bodo vam javili iz starega kraja.

Za po Ameriki stane Pratika **40c**
Za Jugoslavijo in Evropo, če se želi, da jo mi pošljemo tja pa **45c**

Radi se ne popolnoma in zanesljivo urejenih poštinih razmer v Evropi, ne sprejemamo odgovornosti za točno dostavo, pač pa le toliko, da jo mi odpošljemo.

Naročilom za Pratico je priložiti Money Order, ček, gotovino, ali pa v znakomah po 3c. Znakom za račno pošto ali za Special Delivery se za naročila ne sprejema.

Vsa naročila je poslati na:

BARAGOVA PRATIKA
1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO 8, ILLINOIS

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list s imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en SLOVENSKI DNEVNIK

Ako že niste naročeni na **"AMERIŠKO DOMOVINO"**

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

KUHARSKA KNJIGA

RECIPES OF ALL NATIONS

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ \$3.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani. Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v tem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

WELCOME HOME, G.I.'s!

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

BOOST K. S. K. J. SPORTS!

CHICAGO STEVES BOWLING SCORES

Jerin Butchers—3
 Zeleznikar Fuels—0
 Jerin Butchers: Vincent Novak 642, Wally Smyth 579.
 Zeleznikar Fuels: Frank Koprce 558, Edwin Zebic 555.
Kosmach Boosters—2
Fidelity Electrics—1
 Kosmach Boosters: Louie Zefran 542, Victor Mladic 495.
 Fidelity Electrics: Carl Strupeck 548, Frank Strupeck 490.
Gottlieb Florist—2
Darovic Lawyers—1
 Gottliebs: Frank Gottlieb 527, Bill Arbanas 489.
 Darovic Lawyers: John Sluga 520, Bill Fabjan 488.
Park View Laundry—2
Dr. Grill—1
 Laundrys: Louie Kovacic 494, Ralph Muha 484.
 Dr. Grills: Louie Zidarich 541, Louie Zulich 527.
Tomazin Tavern—2
Monarch Beers—1
 Tomazins: J. R. Tomazin 519, Frank Kovacic 513.
 Beers: John Zefran 501, Joseph Fajfar 496.
 Vincent Novak hit high 3-game total of 642 on games of 206, 211 and 225.
 The 200 - bucket: Wally Smyth 208, Edwin Zebic 202, Louie Zefran 214, Louie Zulich 204, John Zefran 210.
 Mr. Frank Grill, president of Parkview Laundry and a sponsor of the Parkview team was down to watch his boys bowl. They took two games from Dr. Grill's team.

FALL FROLIC IN BARBERTON

Barberton, O. — A "Fall Frolic" to be sponsored by the Young Ladies' Sodality of the Sacred Heart Church is planned for Saturday, Nov. 10, from 8 to 12 o'clock, in the parish hall located on Hopocan Ave. and 15th St., N. W. Music will be provided by Frankie Zajc and his Slovenian band from Cleveland, O.

The committee in charge is preparing to make this a successful dance.

A cordial invitation is extended to all.

Sophia F. Gainer, sec'y.

Brothers Honorably Discharged

Cleveland, O. — Staff Sergeant Fred and Sergeant Joe Grosel have recently been honorably discharged from service. They are the sons of Mr. and Mrs. J. Grosel, 15410 Waterloo Rd.

Joe was in the Fifth Armored Division and saw action in France, Luxembourg, Holland, Belgium and Germany, during his four years in service.

Fred was stationed in Ireland and England and saw action in Normandy and northern France where he was injured in action. He was in the Fifth Infantry Division, enlisting five years ago. The brothers had not seen one another for almost four years.

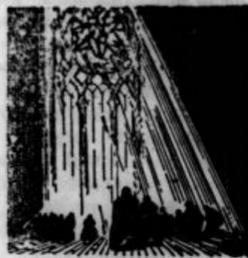
Brother-in-law Sergeant Edward F. Kolar, son of Mrs. L. Kolar, 841 Rudyard Rd., is stationed at Okinawa and has hopes of being home soon.

Completes B-29 Flight Engineer Course

Cleveland, O. — Lieutenant James V. Ruzic, 15407 School Ave., has recently completed the highly technical B-29 flight engineer course at Hon-do Field, Texas.

Name	Lodge
ARCH, Steve	136
BALKOVEC, Nick	91
BANKO, John	148
BARBIC, Bernard	8
BLATNIK, Frank	63
BOKAL, Edward	77
BREZOVSEK, Michael	134
BRODNIK, Stanley	169
BROZICH, Joseph	145
CHEKNICH, Peter	171
DIMC, Michael	226
DRENIK, William	153
DURALIA, Frank	42
FLOREANCIG, Bruno	52
FORTUNA, Anthony Jr.	25
FRANKO, William	44
GERDOVICH, John	5
GORENC, Joseph A.	250
GOVEDNIK, Martin	2
GRAHEK, Edward J.	112
GREBENC, Stanley	72
HOCHEVAR, Anthony	207
HOCHEVAR, Ladislav	207
HOCHEVAR, Henry F.	183
HORVATH, Frank G.	178
HORVATH, Edward	29
HORVATIN, Rudolph J.	81
IVANTICH, Joseph	53
IVANTICH, Paul	53
JAKSE, Anton M.	44
JANEZICH, William	41
JEVNIKAR, August	169
KASTELIC, Louis	42
KEARNEY, Robert E.	81
KOCHEVAR, Ludwig	7
KOLENC, Victor	56
KOPAC, John	65
KOREN, Rudolph	169
KOSHAK, Stanley	25
KRASOC, Frank	169
KRIZEL, Anton	156
KUCICH, Joseph	185
KUZMA, Frank L.	241
LAMOVSHEK, Anthony J.	158
LESKOVEC, Lawrence A.	169
LEST, William	7
LOKNAR, Joseph	2
LOUSHA, Carl	70
LOUSHIN, William	72
MALOVER, John	21

In Memoriam

*We are your honored dead
 That you might live and work and pray in peace
 We died in freedom's cause.
 That you could now be free from fear
 We fought in spite of fear.
 That you from want could know surcease
 We gave our greatest want, our life.
 That you might still be free in thought and word
 We battled those who would forever still your
 freedom's very voice.
 That you could dare to worship Him
 We gave again to God the life He gave to us.
 We died to bring you peace.
 But do not weep, for in that death we learned of
 greater Peace
 Of Peace with Him, the Author of all Peace.
 We ask your prayers.
 That something of that Peace may ever find reflection
 in the hearts of men.
 That we, who died for peace may rest in peace—
 forever.*

Name	Lodge	Name	Lodge
MARKOLIA, Steve	25	PANIAN, Joseph	3
MAROLT, John Jr.	79	PAVLINICH, Thomas Jr.	145
MERZLACK, Andrew	2	PAVLINICH, Nicholas	145
MESOJEDEC, Frank	4	PELEGRINI, Albert R.	42
MIKAN, Steve	64	PERKO, Louis P.	55
MIKOLICH, Joseph	72	PETERLIN, Frank	59
MORIN, Joseph	4	PETERLIN, John	59
MRAMOR, Julia	193	PETERLICH, John M.	166
MUREN, Anthony	29	PETRINCIC, John	226
MUSICH, August	53	PLANINC, Edward	3
OBLAK, William	222	PLESHA, Leo	166

Name	Lodge
PLUTH, William	29
POSTUDENSEK, Frank	59
PRISTAVEC, Anthony	12
PROTULIPAC, Michael	64
RADMAN, George	163
RELJAC, Joseph G.	163
REMSHAK, Frank J. Jr.	144
RINK, Albert	188
ROSANDICH, Peter J.	131
ROZMAN, Edward	87
SAWICKI, Boleslaw	65
SCHNELLER, George Jr.	38
SECICH, Joseph	163
SEEMAN, Milton	70
SKOFF, John W.	2
SLANA, Frank	53
STAMPFEL, John	38
STANFEL, Edward	30
STAREC ANTHONY	101
STARK, Joseph P.	236
STARR, John F., Jr.	7
STEFANSKI, John T.	111
STEPAN, Joseph Jr.	7
STERNISHA, Tony	161
STIMAC, Edward	40
STINCIC, Joseph	150
STOPAR, Frank J.	63
STRUKEL, Joseph F.	65
STRUBEL, John H.	180
TEZAK, Frank E.	113
THOMAS, John	187
TRENTA, Joseph	110
TRONTEL, Joseph	7
TURNER, John	148
UNETIC, Frank J. Jr.	219
URICK, Joseph	13
URSICH, Joseph	2
VERCHEK, Louis F.	153
VIDETICH, James	2
VIHTELIC, Joseph W.	219
VOLK, Joseph J.	61
WEAVER, Frank	1
WINDISHMAN, Joe	103
ZALAR, Bernard A.	4
ZALETEL, Frank Jr.	101
ZIDAR, Frank	12
ZIVALICK, James A.	1
ZUPEC, John	110
ZUPANCICH, Raymond	7
ZUPANCICH, Albin	119

—TOTAL—122—

BOTTOM PLACE AVSEC PRINTS, WOODRUFF HOTELS HAVE BIG NITE IN JOLIET MEN'S LOOP

Joliet, Ill. — The bottom place teams, the Woodruff Hotel, the Slovenic Coals and the Avsec Printers had their day last week in the Joliet KSKJ Men's Bowling League as they tripped the leading White Front Liquors, the Zema Drugs and Peerless Printers. The Avsec Printers made a clean sweep of their series. The special prize awards went to George Vertin, on his 589 series, and to Willard Kuhar for his high individual game of 224. John Fagarason got the cheers of the nite by picking up the big three split.

Slovenic Coals 855 885 813
Zema Drugs 842 846 877
 Slovenics: Geo. Vertin 589-206 and Lou Fabian 526; Zema Drugs: Geo. Karl 553. Al Juricic 519 and Larry Zema 518-216.
M. Gregorys 765 748 811
The Eagle Store 858 736 835
 The Eagle Store: Andy Klodovic 534 and Doc Zalar; Gregory Builders: Frank Gregory 567.
Peerless Prints 713 749 795
Woodruff Hotel 729 826 780
 Woodruff: Will Kuhar 525 and 224; Peerless Printers: Rudy Ramuta 505 and Ed Stukel 500.
Avsec Prints 795 852 830
White Fronts 782 840 821
 Avsecs: Bill Ramuta 535; White Front Liquors: John Churnovic 517.

Alley Reflections . . .
 George Vertin was really powdering the pins with his ball . . . Joe (Good Old Chick) Kuzma, just released from the Army, showed that he still has that big roundhouse hook . . . just a little rusty on control . . . but after a few weeks he will groove 'em in . . . Al Juricic had the beam on the pocket . . . but got only a batch of spares . . . tough luck . . . the ten pin seemed to be nailed in . . . as a result of the trip-up of the leading teams, the league race tightened up . . . only three games difference between the top and bottom rungs . . . George Karl with 178-8; Frank Gregory with 177-4 and Eddie Ramuta with 176-8 averages are leading the individual averages Ed Stukel, even tho handicapped by a bad leg, is doing some good consistent bowling . . . Ed Stark, Frank Buchar, Hank Adamich, John Culik, Larry Zema and Tony Buchar have improved averages over those of last year . . . the standings:

	W.	L.	Pct.
Avsec Prints	10	8	.556
Zema Drugs	10	8	.556
The Eagle Store	10	8	.556
White Fronts	10	8	.556
Peerless Prints	9	9	.500
Slovenic Coals	8	10	.444
Woodruff Hotel	8	10	.444
M. Gregorys	7	11	.389

MARGE DOLINSHEK SHINES WITH 570 AS HER MATES DOUBLE IN JOLIET LADIES' LEAGUE

Joliet, Ill. — The features at last Wednesday's bowling session of the local KSKJ Ladies Bowling League was the wonderful pin-smashing displayed by Marge Dolinshek when she scored a torrid 570 made up of games of 177, 203 and 190. Marge's good bowling helped the Tezak Florists win two from the Papesh Tavern. Agnes Govednick's 449 was best for the losers.

Gorsich Food Marts were in the mood and came along to take three from the Bluth Grocers. Rose Carpenter rang up a 473 for the Marts and for the Grocers, Helen Keitn turned in a 427. The Marts now share first place with the Papesh Tavern.

The Avsec Prints gave the Joliet Office Supply a 2 to 1 setback with Mae Mutz piling up 526 maples for the winners. For the Office Supply, Jo Ramuta posted a 457.

Peerless Printers lost two games to the Lewandowski Bros. Mayme Umek of the former led with 459. Therese Ambrose with a 430 series topped the losers, a close second was Terese Juricic with a

Highlights of the Evening
 This week all honors go to Marge Dolinshek for high series and high individual game . . . We noticed something sparkling on Marge Cohil's third finger left hand . . . Closer investigation revealed it to be an engagement ring . . . Congratulations Marge! . . . Glad to hear that Gen Golobitsh had an enjoyable vacation while visiting in Seattle, Wash. . . . The only split to be recorded was that of Bernadette Bluth who picked up the 5-8-10 . . . Other high scores: Mae Mutz 176-174-176; Rose Carpenter 177; Mayme Umek 168-164; Barb Buchar 168; Agnes Govednick 167; Jo Ramuta 167; Helen Keith 164; Mayme Kren 162, and Therese Ambrose 160.

The standings:

	W.	L.	Pct.
Papesh Tavern	13	5	.722
Gorsich Foods	13	5	.722
Avsec Prints	11	7	.611
Peerless Prints	9	9	.500
Joliet Office Sup.	8	10	.444
Lewandowskis	8	10	.444
Tezak Florists	7	11	.389
Bluth Grocers	3	15	.167

FORMER SUPREME OFFICER DIES

Cleveland, O. — John Zulich, former supreme officer, expired Oct. 24, after a lingering illness.

Sixty-one years of age at the time of his death, he served as supreme officer for 13 years. His service with the KSKJ commenced when he was elected to the Auditing Committee at the 1920 Convention. Subsequently he was elected to the Finance Committee. He was also at one time president of St. Vitus society.

He was a real estate broker and also sold insurance. He was also known throughout Cleveland as being interested in civic and cultural progress. Surviving him are the widow and three daughters: Frances, Josephine (Mrs. L. Grdina), and Jennie (Mrs. J. Bohinc). A sister survives in Europe.

Veteran Now Serving in China

Cleveland, O. — Robert Skeljan, Seaman 1-c, serving aboard the USS Tuscaloosa, is now somewhere off the coast of China. He enlisted in Jan. 1944 at 17 and was in England, Scotland, the invasion of Normandy, Cherbourg, southern France, Palermo, Sicily, Oran, North Africa, coming home for a 14-day leave last Oct.

In December he left for the west coast, then Pearl Harbor, Ulithi, the Carolines, the invasion of Okinawa, Iwo Jima, Philippines, Korea and now China.

According to his mother, Mrs. M. Skeljan, 14412 Jenne Ave., he has no idea when he will be home.

From the Office of the LEAGUE OF CATHOLIC SLOVENIAN AMERICANS

I. RESOLUTION CONCERNING PRIMORSKO (ISTRIA), ETC.

The Americans of Slovenian descent gathered together June 24, 1945 in Joliet, Ill. on "Catholic Day" newly assert with all emphasis that Primorsko (Istria) with Trieste and Gorizia must be included in a free Slovenia in a federated free and democratic Yugoslavia.

This district belongs geographically, economically and ethnographically to the Slovenes. The territory has been united for centuries with other Slovenian territories in one country. The people of this district were forcibly torn away from their fellowmen in Yugoslavia and were sold to Italy who oppressed them mercilessly.

Justice demands this union. Peace is dependent upon the union of this important territory with the rest of the nation. The Atlantic Charter, concerning National Plebiscites, will be completely ignored unless a satisfactory solution of this question is reached in favor of the small Slovene nation. We likewise demand that parts of Korosko including Celovec and Beljak be added to Slovenia. The centuries of German oppression inflicted upon these Slovenes should be partially corrected at least.

As American citizens, we appeal to the President of our mighty United States and the State Department to interest themselves completely in these just demands of the Slovene nation.

II. A DEMOCRATIC JUGOSLAVIA

As American citizens enjoying the freedom of the American Democracy, we desire that our nation in Europe be permitted to organize upon the foundations of the same Democracy.

We appeal to the American government that it take action that at least the decision of the Yalta Conference be carried out exactly and that consequently Yugoslavia be organized according to the principles of Western Democracies.

That is why America, as the guardian of true democracy, should demand that there be a guarantee of free elections in Yugoslavia, with the understanding that all have equal rights to vote without the unjust exclusion of anyone.

A system of voting should be arranged which would actually permit more parties.

The people of Yugoslavia must not be disillusioned following the American promises at the Crimean Conference.

III. RELIEF NEEDED

Slovenia has suffered exceedingly in this war. It is suffering on account of internal Civil War. We declare in all earnestness that aid will be needed as never before. It is not clear as yet when the borders of Yugoslavia will be opened and in what way we will be able to help our people. The League of Catholic Slovenian Americans will furnish the necessary information and recommendations and will organize the Relief Program.

(Continued on Page 8)

BROOKLYN JOSEPHS TO HOLD FALL DANCE; FORMER SERVICEMEN NOW RETURNING

Brooklyn, N. Y.—Once more the spicy aroma Rozmarin will permeate the Slovenian Dom Nov. 10 when St. Joseph's Society No. 57 will hold its annual Fall Dance. But this year its spiciness will have far-reaching effects. Rozmarin for "Remembrance" and what better cause is to be remembered than the plight of the destitute children of Yugoslavia today.

At our last meeting Bro. John Cvetkovich again offered to bring in a large quantity of Rozmarin which is usually distributed at our dances. This time it was suggested and unanimously approved that a special display be made of the Rozmarin where donations would be accepted for the above mentioned cause and in return our friends may take away with

(Continued on Page 8)

OUR PAGE VICTORY KITCHEN

By FRANCIS JANCER 1110 Third St. La Salle, Ill.

With Thanksgiving just around the corner, many requests are for the old favorites: different methods of preparing cranberries, etc.

Sweet Potatoes and Cranberries

6 large sweet potatoes, 1 1/2 cups canned cranberry sauce, 3 tablespoons butter, 1/3 cup brown sugar, 1 teaspoon salt, 1/2 cup finely chopped nuts.

Boil sweet potatoes, peel and cut in halves lengthwise; scoop out halves slightly. Place 6 halves in greased baking dish, fill centers with cranberry sauce and top with remaining halves. Melt butter, add sugar, salt and nuts; spread over potatoes. Bake in a moderate oven for 20 to 25 minutes, or until lightly browned. Makes 6 portions.

Pumpkin Chiffon Pie

1 tablespoon gelatin, 1/4 cup cold water, 1 1/2 cups cooked pumpkin, 1/2 cup sugar, 1 1/4 teaspoons salt, 1 teaspoon cinnamon, 1/2 teaspoon ginger, 2 eggs, separated, 1 cup milk, 1/4 cup shredded nuts, toasted.

Line an 8 inch pie plate with pastry. Soften gelatin in cold water. Combine pumpkin, 1/4 cup sugar, salt, spices, slightly beaten egg yolks and milk; cook over boiling water 5 minutes, stirring constantly; add softened gelatin and stir until gelatin is dissolved. Chill until slightly thickened. Then gradually beat in remaining 1/4 cup sugar into stiffly beaten egg whites; fold into thickened pumpkin mixture. Put into prepared plate and top with shredded nuts. Chill until firm. Makes 1 eight inch one crust pie.

Cranberry Refrigerator Cake

1 1/4 cups water, 3 cups cranberries, 1/3 cup seedless raisins, 10 dates, finely cut, 3 figs, finely cut, 1/3 cup chopped walnut meats, 1 cup sugar, 1 small sponge cake, sliced.

Cook cranberries slowly in water until skins have popped; force through sieve. Add raisins, dates, figs and nuts and mix; simmer, covered, for five minutes. Remove from heat and add sugar. Line a greased mold with sponge cake, add a layer of cranberry mixture, a layer of cake, and repeat, finishing the cake. Chill in refrigerator. Unmold and serve with whipped cream. Makes 6 to 8 portions.

Cranberry Salad

1 tablespoon gelatin, 2 tablespoons cold water, 1 1/2 cups boiling water, 2 tablespoons vinegar, 1/4 teaspoon salt, 1/4 cup sugar, 1 cup chopped raw cranberries, 1/2 cup diced celery, lettuce and mayonnaise.

Soften gelatin in cold water 5 minutes. Add to boiling water, stirring until dissolved; add vinegar, salt and sugar; chill. When slightly thickened, fold in cranberries and celery. Turn into mold and chill. Unmold on crisp lettuce and garnish with mayonnaise. Will make 6 portions.

Leaves for Reassignment

Cleveland, O. — Seaman Edward Debenjek, of 19408 Shawnee Ave., left for Great Lakes on Oct. 14 for reassignment. He had been home on leave after completing his boot training.

League of Catholic Slovenian Americans

IV. RUSSIA AND COMMUNISM

As Slovenes who by their origin belong to the great Slav Family of nations, we rejoice in the decisive victory which the Slav Russian nation has won over Germany.

The many thousand years of German injustice against the Slavs are today partly rectified as the result of the successes of the Russian nation which was prepared to sacrifice everything for its homeland.

We, however, by the above statement, nohow approve of the Communistic system and its technique. Neither do we approve the thought that any Slav nation should be obliged to sacrifice its freedom to the conquering Russian nation.

We firmly hope that the time will come soon when the great Slav nation will destroy the enslaving chains of Communistic totalitarianism.

V. CATHOLIC PRINCIPLES

The American Slovenians gathered on "Catholic Day" in Joliet affirm that it is the obligation of Catholics to declare their ideals fearlessly in public. It appears to us that it is necessary at this time to assert the following in particular:

Section 1: Totalitarianism, Fascism, Communism

A. We reject all forms of Totalitarianism; as we oppose Communism. We are warning the Slovenians throughout this land that they should not deceive themselves by the belief that Communism has lost its anti-Christian attitude and that it has changed essentially in any way. No one should permit himself to be ensnared by its propaganda due to their interest in labor, or by the apparent establishment of a new democracy, or by their enthusiasm over the successes of Slav arms under the present leadership of Communism.

B. We believe that the best weapons against communism are to be found in educating the people in the Christian ideals of Social Justice as proclaimed by the Papal Encyclicals.

C. We defend all the American ideals of democracy as stated in the American Constitution which is based on the Christian conception of man and society.

D. We reaffirm that there is a need for racial reforms in society especially in regard to capitalism so that Social Justice may be satisfied, so that we may arrive in reality at a new society which will free itself from the evil influences of liberal capitalism and which at the same time will not succumb to the destructive influences of Marxism.

Section 2: The Papal Program

We are particularly grateful to our Holy Father for his principles of peace (Radio Message of Dec. 24, 1941 to the Whole World).

A. "Within the limits of a new order founded on moral principles there is no room for violation of the freedom, integrity and accuracy of other states, no matter what may be

their territorial extension or their capacity for defense."

B. "Within the limits of a new order founded on moral principles there is no place for open or secret oppression of the cultural and linguistic characteristics of national minorities, for the hindrance or restriction of their economic resources, for the limitation or abolition of their natural fertility."

C. "Within the limits of a new order founded on moral principles there is no place for that cold and calculating egoism which tends to hoard economic resources and materials destined for the use of all, to such an extent that the nations less favored by nature are not permitted access to them."

D. "Within the limits of a new order, founded on moral principles, once the more dangerous principles of armed conflict have been eliminated, there is no place for a total warfare or for a mad rush to armaments."

E. "Within the limits of a new order founded on moral principles, there is no place for the persecution of religion and of the Church. From a lively faith in a personal and transcendent God there springs a sincere and unyielding moral strength which informs the whole course of life."

Section 3: The American Bishops' Declarations

We likewise enthusiastically receive the statements by the Catholic Bishops of the United States (April 15, 1945 and Nov. 16, 1944) on organizing world peace which was so favorably received by the American public. We welcome their thoughts which are:

A. "Sovereign equality among nations demands that each nation be free in its internal government, and that no more powerful nation may interfere with the weaker nation."

B. "There is no hope of peace when the principles of the Atlantic Charter are not recognized without any reservations or equivocations."

C. "International law must be based on the moral law."

D. "The strong nations must help the weak."

E. "No international organization may ever violate the innate rights of man."

Section 4: Pan-Slavism and Democracy

We are in full accord with the declaration of the Yugoslavianski Obzor concerning Democracy and Pan-Slavism.

Since we are convinced that only democracy can bring peace even though humanly imperfect, this democracy must be such as we know it in America.

The use of the word democracy in the Totalitarian system is only a deceit. We believe in Pan-Slavistic unity based on culture and opposed to all thought of the need of force. All international force and dictatorship is an indication of uncultured Fascism and Communism.

BOOSTER RETURNS

Cleveland, O. — Will Gliha is back with us again after almost five years of service with Uncle Sam. Welcome, Bill!

Bill, an active sports booster, of St. Vitus Booster Club, spent nearly three years overseas.

His brother Anthony, with four years of service behind him, preceded Bill by three weeks. Brother Ed is expected home soon too.

A new KSKJ member today means a bigger KSKJ tomorrow. A bigger KSKJ tomorrow means a better KSKJ—and a better KSKJ should be the aim of every member!

TAKE A VICTORY BOND—IT'S FREE

by Bruce Barton I have heard people sigh at word of the Victory Loan Campaign, and say, "I suppose I have to buy another bond. But I don't see how I can afford it."

This is just like saying, "I suppose I really ought to start saving money, but it's an awfully expensive thing to do!"

The fact is, of course, that you don't buy bonds. As W. B. Bachman, a Detroit writer, forcefully pointed out the other day, the speakers on the radio and the poster artists and the advertising writers have been using the wrong word for four long years. They have been asking the public to do something that is impossible. You can't spend money on bonds. You simply take them.

They cost you nothing. My E bonds are nothing but certificates showing that the Barton family has made a deposit in the U. S. Treasury instead of in a bank or a cookie jar. When we take an E bond, we transfer a bank deposit to the safest depository in the world—the U. S. Treasury. We put

BROOKLYN JOSEPHS

(Continued from page 7) them a spray of remembrance "Of the Land of Smiling People." The total contributions will be turned over to the proper Yugoslav Relief Agency. Help wipe away the memories of the past war years so that the children of Yugoslavia may smile again.

Don't forget make a note of the date, Saturday, November 10, at 8:00 P. M. at the American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Admission is 50 cents and the music will be furnished by a popular accordionist.

Our next regular monthly meeting will be held Nov. 3 at 8:30 p. m. at the usual place. Your presence is expected so that the pending business pertaining to our society can be successfully executed. If you cannot attend this meeting make sure you attend the December meeting when the yearly elections will take place.

During the past few months we have noticed more and more of our members who have been recently discharged from our armed forces. Matt Majestic, who was present at our last meeting, is still wearing his navy blues for the want of three quarters of a point. Here's hoping that good ole St. Nick will put it in his stocking . . . Where are those high-scoring bowlers John and Joe Zagar? Accumulating enough discharge points, we believe, and probably holding out for more . . . Then there is Jerry Koprivsek. I can just picture him organizing glee clubs and orchestras in the ETO . . . It sure has been a long time since Eddie Jakawatz and Bill Kobetic were present at any of our local affairs, but we're hoping that they will turn out for our fall dance since they are back in civilian life again. . .

Aside to our brother, Joe Kerkovich of Little Falls, N. Y. Unable to keep that hunting date this fall but you come down to our dance, we will lay plans for next year!

Letters are beginning to come through from Yugoslavia. Recently two were received from Banjoluka, probably the first two to come from there. One was received by Matt Glad from his mother and another was received from my sister of the same town. Reading between the lines there is a silent plea for aid. These two letters are probably typical of all those now being received from Yugoslavia.

Jack J. Zagar, Pres. St. Joseph's Society No. 57,

in noninterest notes and we get an interest-bearing note as our deposit slip!

To take a bond — note that word "take" — is still a patriotic act. That alone is inducement enough for any American. Just as your money in the bank pays for loans and investments and all the bank's manifold activities, so your money in the U. S. Treasury helps to care for the wounded, to end war contracts, to maintain armies of occupation, to bring home returning fighters, to prevent inflation. Your bonds brought about the mighty atomic blasts that put a period to this war. Your bonds today are returning flesh to the bones of those who survived wounds or prison-camp torture—of Wainwright, of Boyington, of unknown thousands of our men who played their own gallant parts in the total defeat of our enemies.

I remember reading the typical experience of George Lott, whose two arms were shredded by a mortar on the Lorraine front. From his battalion aid station Lott was transferred 4500 miles in easy stages, by ambulance, train and plane. He passed through three field dressing stations and five hospitals in France and England before being returned to the United States for final treatment and recovery. Your bonds paid for the care of all the George Lotts of this war.

And yet you can count on getting back \$4 for every \$3 you put in!

So get bonds today — get them regularly — and hold on to them. That is about as close as you are likely to come in this life to having your cake and eating it too.

DISCHARGED

The following Clevelanders were recently discharged:

- Frank J. Agnich
Anton J. Anzur
Edward Blatnik
Anthony J. Brodmik
Melvin Fink
Edward Lukanic
J. P. Jarc
John Kuznik
Edward Kozar
Edward A. Korosec
John Korach
E. K. Knaus
Lawrence Fabian
Laurich John
L. E. Merhar
Louis Mavrich
John Mihalcik, Jr.
Peter Mihalic
Jack Ponikvar
Stanley Pluth
A. R. Prinz
Nick Predovic
Ernest Paltza
P. P. Pirnat
J. J. Samsa
S. A. Skufca
Matthew Skufca
Eli Stainec
Albin Zbacnik
Robert Zeleznik
Fred Zele
Henry L. Zupan

ALL SKIDDING ASIDE

"A-HUNTING YOU WILL GO" — BUT WILL YOU RETURN?

This question has been asked by the National Safety Council, which suggests special care during the current hunting season.

"One hunting accident to you or another hunter can ruin happy hunting for the rest of your life," cautions the council.

"About 900 persons are killed and thousands are injured annually during the hunting season. Even veteran hunters get careless and frequently are the victims of some sort of accidents," he said.

The council suggests the following as good precautions for happy return from hunting.

Wear something bright—preferably red. Never wear white for hunting. . . . Don't overcrowd your car. Observe the wartime speed limit and stay on your side of the road. . . . Don't stand up in a boat, and let only one hunter shoot from the boat at a time

Acquire the habit of practicing the following "Ten Commandments of Gun Safety":

- 1. Handle every gun as if it were loaded.
2. Be sure of your target before you pull the trigger
3. Never leave your gun unattended unless you first unload it.
4. Carry your gun so that you can control the direction of the muzzle if you slip.
5. Always Make certain that the barrel and action are clear of obstruction—but be sure to look into the breech of the gun, not the muzzle.
6. Never point your gun at anything you do not want to shoot.
7. Avoid horseplay while holding a gun.

8. Never shoot at a flat, hard surface—such as rocks or the surface of water.

9. Never climb a tree or a fence with a loaded gun.

10. Do not mix gunpowder and alcohol.

I PROMISE

To be so strong that nothing can disturb my peace of mind.

To talk health, happiness and prosperity to every person. To make all my friends feel that there is something in them.

To look on the sunny side of everything and make my optimism come true.

To think only of the best, and to expect only the best.

To be just as enthusiastic about success of others as I am about my own.

To forget the mistakes of the past and press on to the greater achievements of the future.

To wear a cheerful countenance at all times and to have a smile ready for every living creature I meet.

To give so much time to the improvement of myself that I have no time to criticize others.

To be too big to worry, too noble for anger, too strong for fear, and too happy to permit the presence of trouble.

To think well of myself and to proclaim this fact to the world, but in great deeds.

To live in the faith that the world is on my side so long as I am true to the best that is in me.

—Author Unknown.

Every KSKJ lodge should be active in one field or the other.

Fats For Waterproofing

Laboratory Assistant Evelyn Russon is spray testing textile which has been treated with a water repellent finish at the National Oil Products Company in Harrison, N. J. Stearic acid, a by-product of used fat, is one of the components used in water repellent finishes. Another reason for saving every drop of household grease!

MONEY TO LOAN

If you intend to borrow money on your home, borrow it from K.S.K.J. The K.S.K.J. loans money to members and non-members on improved Real Estate at 4% interest without any commission. Payments on principal in monthly installments.

For additional information write to:

K. S. K. J.

351-53 NORTH CHICAGO STREET JOLIET, ILLINOIS